SINIMUSTA

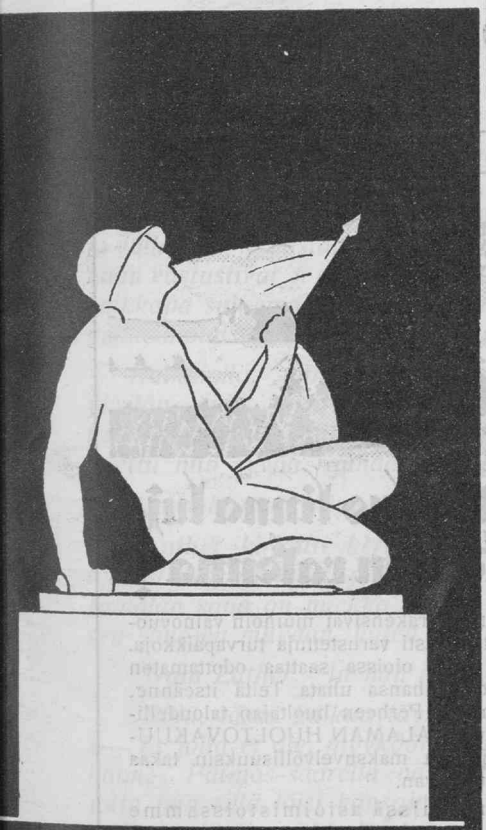

„SINIS VELJENI, KUN MINÄ KUOLEN, MINÄ HEILUTAN TAPPARAA....!"

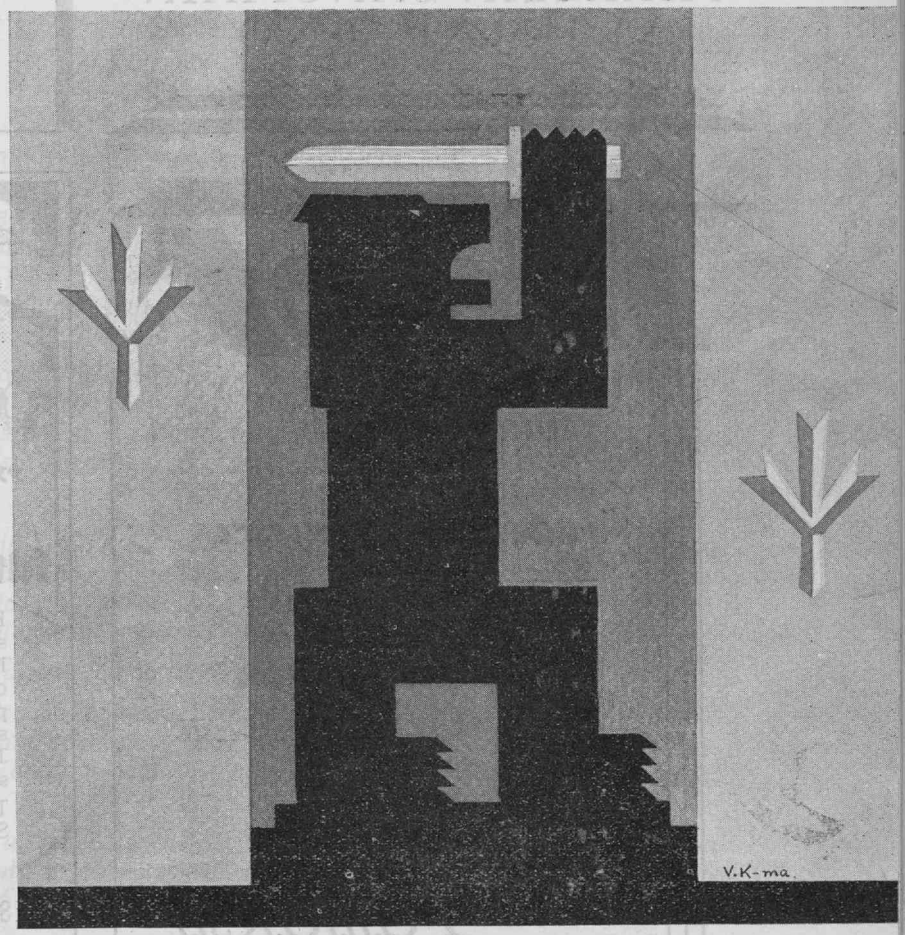

N:o 7 Huhtikuun 5 p:nä 1935

V.K-ma.

MIKKELIN SANOMAT

edustaa Mikkelin läänissä
vankkaa oikeistosuuntaa

Suur-Savon maakuntalehti

Tehokas ilmoitusväline

Mikkeli, Mikonkatu 8
Puhelimet 137 ja 444

Valmistuskykyinen
kirjapaino

MIKKELIN SANOMAIN
KIRJAPAINO

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö

POHJA

Vakuutuskanta 31. 12. -34

900 milj. mk.

Sijoitukset 31. 12. -34

97 milj. mk.

Hankinnan nousu v. 1934 46 %

Teidän vakuutusyhtiönne on

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö

POHJA

Tissot

rannekello

ruostumattomissa
teräskuorissa

ei magnetisoidu
ja käy siis tarkasti.

Soveltuu erinomaisesti

Lahjaksi.

**"Suojaksi luo linna luja
turva raukainen rakenna!"**

Harkitsevat esi-isämme rakensivat muinoin vainovuosina turman varalta lujasti varustettuja turvapaikkoja. Nykyisissä rauhallisissa oloissa saattaa odottamaton onnettomuus milloin tahansa uhata Teitä itseänne, perhettänne, kotianne. Perheen huoltajan taloudellisin vakuutus on uusi SALAMAN HUOLTOVAKUUTUS, joka vähäisimmin maksuvelvollisuuksin takaa suurimman vakuutusturvan.

Tutustukaa lähimmissä asioimistoissamme SALAMAN huoltovakuutukseen.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ

SALAMA

SINIMUSTA

SINIMUSTA-JÄRJESTÖN LEHTI

Numero 7 — 5. 4. 1935

TOIMITUSNEUVOSTO: ELIAS SIMOJOKI / REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN / SAKARI VAPAASALO

TOIMITUS JA KONTTORI: HELSINKI, MIKONKATU 15. A.
Auki 11—15. Puhelin 20306

ALLAN VIRKKUNEN, vastaava toimittaja
JAAKKO SNELLMAN, toimitussihteeri ja taloudenhoitaja

Päivän sana.

»Älkää luulko, että minä olen tullut tuomaan rauhaa maan päälle; en ole tullut tuomaan rauhaa, vaan miekkaa.». (Matt. 10: 34).

Ihmeelliset sanat! Onko ne todella sanonut Hän — Rauhanruhtinas? On, on! .Se on siis totta —. Eiköhän vain moni ole luullut, moni niistä, jotka syyttivät Häntä »kansanvillitsijäksi», moni niistä, jotka herätysliikkeiden kuohupäissä, jotka ovat pirstoneet kaavamaisen, kangistuneen kristillisyyden varustuksia ja valkamia, ja nostanut näkösälle ihmismeren saastaista pohjamutaa, eiköhän vain moni niistä, jotka aikoinaan vastustivat h e r ä n n ä i s y y d e n k i n v y ö r y n t ä ä ja jotka »kirkon rauhan» vuoksi olivat valmiit vaikkapa sulkemaan vankilaankin Herran myrskytuulen puhaltajia, eiköhän vain moni niistä ja heidän hengenheimolaisensa nykyaikana »luule», että Jeesus tuli tuomaan rauhaa — ei miekkaa, tyventä — ei myrskyä.

Kaikkialla, minne elävä Jeesus on tullut, on tullut myöskin m y r s k y j a m i e k k a — niinhyvin yksilön kuin yksilöryhmän elämään. Ihmeellinen Jeesus! Ei milloinkaan ole riehunut niin vaikeita taisteluja ihmissydämissä kuin Jeesuksen läheisyydessä. Mutta toisaalta: ei milloinkaan myöskään ole koettu niin syvää rauhaa kuin Jeesuksen läheisyydessä.

Jeesuksessa yhtyvät — miekka ja rauha.

Luther kirjoitti kerran ystävälleen Spalatinille: »Älä uskokaan, että evankeliumin asiaa voidaan ajaa ilman otteluita, pahennusta ja kapinaa. Ethän voi miekasta tehdä untuvaa etkä sodasta rauhaa. Jumalan sana on miekka, se on sotaa, kumousta, pahennusta, tuhoa, se on myrkkyä eli profeetta Amoksen sanojen mukaan, kuten karhu vuorilla ja jalopeura metsässä.»

Näin Luther. Ja hän on tapansa mukaan aivan raamatullinen.

Sillä, tässä kaikuu täysin Jeesuksen sanojen sävy, joka uudistuu m.m. eräässä kehoituksessaan: »— Ja jolla ei ole, myyköön viittansa ja ostakoon miekan» (Luuk. 22: 36) sekä siinä näyssä, jonka Johannes Patmos-saarella näki ylösnousseesta Vapahtajasta: »— hänen suustaan lähtee terävä miekka, jotta hän sillä löisi kansoja.»

Ei tässä ole kysymyksessä sellainen miekka, jolla Pietari löi Getsemanessa ja jonka Jeesus käski panna tuppeensa — ei Jeesus näet tarvinnut sota-asetta itsensä ja asiansa puolustamisessa, ei edes »miekkalähetystä» kuten pimeä keskiaika luuli; Hänellä oli Hengen miekka, sanan miekka. Sillä löi Hän ja Hänen seuraajansa.

Se riitti!

Teräsmiekka on valtiovallalla ja sen suojelijoilla. Isänmaan kansalaisena joutuu sitäkin kantamaan. Olihan »Jumalan kansallakin» puolustusjoukkonsa eikä V. T:n »sotajoukkojen Jumala» ole vielä-

„Karjalaa vapauttamaan!"

Ylläolevat sanat olivat viimeiset, jotka punapeto Antikainen sai irti nuoren vapaussotilaan Marjoniemen huulilta Kiimasjärven murhanäytelmän aikana. Marjoniemi seisoi palavan nuotion edessä, jossa Antikainen uhkasi hänet polttaa, häntä piestiin ja kidutettiin, hänen huuliltaan koetettiin pusertaa kavaltajan sanaa, mutta turhaan. Häneltä oli kysytty miksi hän oli lähtenyt Karjalaan, hän oli vastannut: »K a r j a l a a v a p a u t t a m a a n», ei muuta. Kohta työnnettiin hänet pistimillä rovioon, tulenliekkien keskeltä kuului vielä joku tuskanhuuto. M u t t a e i p e t t u r i n s a n a a.

Hän oli yksi monista nuorista marttyyreistä Suomen vapaussodan ja heimosotien ajoilta. Heitä kuoli monta näin tai siihen verrattavalla marttyyrikuolemalla. Heitä pisteltiin pistimillä, heitä silvottiin tai jäädytettiin avannoissa kaukana Karjalan salolla. Niin kuoli myös nuori P e s o n e n Eestin vapaustaistelussa. Pitkällisen kidutuksen näännyttämän nuorukaisen huulilta kuului viimeisenä huokauksena sana: »I s ä n m a a».

Oikeudenkäynnin kautta avautuu esirippu, avataan koko Suomen kansan nähtäväksi Kiimasjärven murhenäytelmä. Suomen kansan on hyvä tietää, ettei tämä ole ainoa. Ehkä aikaa myöten yhä uusien tähän verrattavien tapausten paljastuessa tämä kansa alkaa tajuta minkälaista vihollista vastaan taistelivat suomalaiset ja karjalaiset vapaaehtoiset noina vuosina. Ehkä tämän kirkastuttua ei enää jakseta väittää, että he olisivat lähteneet Karjalaan vain s e i k k a i l u h a l u s t a niinkuin on väitetty. Ehkä joskus koittaa aika, jolloin annetaan enemmän arvoa niiden nuorukaisten uhrille, jotka kaatuivat Karjalassa tai kärsivät kidutuskuoleman himomurhaajiksi jopa kannibaaleiksi saatanallistuneiden vihollisten käsissä.

Tällä hetkellä ei tätä vielä uskota. Huolimatta järkyttävistä paljastuksista nimittää »S o s i a l i d e m o k r a a t t i» (23. 3. -35) Karjalan vapaustaistelijoita »e p ä o n n i s t u n e i k s i s e i k k a i l i j o i k s i» ja kertoo törkeän valheen erään oululaisen koulupojan kuolemasta Aunuksessa v. 1919. Samaan aikaan rinnastaa »I l k k a» häpeämättä Kiimasjärven tapauksen eräisiin Lapuan liikkeen aikana tehtyihin väkivaltaisiin tekoihin. Puhumattakaan niistä tuhansista n a r r e i s t a, jotka vapaamielisyyden ja humaanisuuden kaapuun verhoutuneina tärisevät siitä pelosta, että punapeto, joka paistatti Marjoniemen elävältä, saisi kuolemantuomion.

M u t t a S u o m e n k a n s a l l i s e s t i h e r ä n n e e n n u o r i s o n o n t a o t t a v a k a n s a n s a o m a n t u n n o n o v e e n n i i n k a u a n, e t t ä s e m u r t u u. Suomen nuoriso ei saa langeta epätoivoon tämän kansan tulevaisuudesta, näyttäköön se tällä hetkellä miten toivottomalta tahansa. Marjoniemen, Pesosen ja monen muun marttyyrinuorukaisen usko kesti kuolemankin edessä, nykyhetken nuorison usko ei saa horjua pilkan eikä ylenkatseen edessä. Voi tulla pian se aika, jolloin tämän nuorison usko koetellaan tulessa. Jumala auttakoon, että se olisi silloin u s k o l l i n e n k u o l e m a a n a s t i ja saattaisi voittoon sen työn, joka sankarinuorukaisiltamme jäi kesken.

M a r t t y y r i e n v e r i e i v u o d a k o s k a a n h u k k a a n. Martyyrikirkon aikana vuoti pyhän uskon tunnustajien veri areenain hiekkaan tai polttorovioiden tuhkaan. Mutta hiekasta ja tuhkasta nousi Kristuksen kirkko maailmanuskonnoksi. Sama ilmiö on aina todettu myös kansallisten vapausliikkeiden historiassa. Näin tulee käymään myös heimokansojemme tukahdettujen vapausliikkeiden. Niiden täyttymyksen hetki kerran koittaa. Karjalan ja Inkerin vapaus nousee marttyyrien tuhasta ja verestä kaikkivaltiaan Jumalan tahdosta. M u t t a S u o m e n n u o r i s o n s i e l u a j ä ä k ö ö n s i i h e n a s t i k u n s e t a p a h t u u p o l t t a m a a n n u o r e n M a r j o n i e m e n h u u t o 1 3 v u o d e n t a k a a: »K a r j a l a a v a p a u t t a m a a n!»

Helsingissä, 30 p:nä maaliskuuta 1935.

Elias Simojoki.

---

kään varmaan vanhentunut käsite, joskin tahallinen sota ei voi olla oikein Jumalan edessä yhtävähän kuin väärä väkivalta sisällisissäkään asioissa.

Mutta H e n g e n s o d a s s a o v a t H e n g e n a s e e t.

Onko sinulla jo Jeesuksen miekka?

Ensio Linnola.

Koko kansa valvomaan.

Itäisen rajamme toisella puolen asuu suuri, satamiljoonainen kansa, joka ei koskaan ole ymmärtänyt, mitä sana Isänmaa merkitsee. Tuo kansa ei koskaan ole kyennyt ymmärtämään, mitä merkitsee elää ja tehdä työtä »Isänmaan tähden». Kuinka se olisi ymmärtänyt: se on aina elänyt vain puutteessa ja ahdistuksessa. Oli kuitenkin kerran aika, jolloin sen kansan jäsenillä oli koti, tosin pieni ja köyhä, mutta sittenkin oma, jonne saattoi rauhassa vetäytyä. Sillä oli myöskin kaiken kurjuuden keskellä vapaus kokoontua kirkkoihinsa ja etsiä sieltä edes pientä toivon kipinää ulkonaiseen ahdistukseen. Mutta tuli aika, jolloin pidättävien patojen murskauduttua punaiset voimat repivät alas kaiken sen, mikä ennen oli ollut pyhää, verinen bolshevismi ei kunnioittanut kodin koskemattomuutta eikä kirkon pyhyyttä. Vajaan kahden vuosikymmenen aikana on Venäjällä hävitetty miljoonia koteja ja poltettu tuhansia kirkkoja. Ja jos joku vielä uskaltaa esiintyä tavalla, joka osoittaa hänen kunnioittavan uskonnon arvojen pyhyyttä, tuomitaan hänet metsän eläimen tavoin olemaan vailla suojaa ja turvaa.

Mutta niiden vajaan kahden vuosikymmenen aikana, mitkä on kulunut Venäjän verisestä vallankumouksesta, on siellä »punaisten tsaarien» taholta ylläpidetty myöskin voimakasta »valistustoimintaa», jonka tarkoituksena on lopullisesti hävittää Venäjän kansan keskuudesta sellaiset arvot, joita meillä Suomessa ainakin vielä pidetään kunniassa. Mutta ei siinä kaikki. Punainen bolshevismi tahtoo kasvattaa Venäjän monimiljoonaisen nuorison syvästi vihaamaan kaikkea sitä, mitä vain oikeauskoinen Marxin ja hänen oppiensa toteuttajien Leninin y.m. opetuslapsi voi kyllin syvästi vihata, mutta ennenkaikkea Isänmaan, uskonnon ja kodin pyhyyttä. Venäjän nuorisoa ei opeteta ymmärtämään kuinka muissa maissa asiat todella ovat. Sille sanotaan vain, että ne ovat huonommat kuin Neuvostoliitossa.

Ja niin tekevät Moskovan punaiset valtiaat kaikkensa, jotta he saisivat luoduksi ennenkaikkea kasvavasta nuorisosta mahdollisimman suuren voiman, minkä turvissa sitten voisivat käydä toteuttamaan jo kauan haaveilemaansa maailmanvallankumousta.

Tämän vallankumouksen toteuttamisen helpottamiseksi on Moskova rahoillaan kauan ylläpitänyt muissa maissa salakavalaa kommunistista kiihoitustyötä. Niin on ollut asianlaita myöskin Suomessa, vaikkakaan kommunismi ei nykyisin uskalla meillä nostaa päätään julkisuuteen. Mutta karvain mielin meillä on tilaisuus joka päivä havaita, kuinka pitkälle tämä punainen myrkynkylvö jo oli ulottunut. Suuressa määrin on nimenomaan Suomen työväestölle opetettu, että sen tulee syvästi vihata jokaista, joka ei ole Moskovan punaisten oppien lumoissa. Suomen kansa on siten jo kauan ollut hajaantuneena kahteen leiriin. Täytyykö niin olla jatkuvasti. — Ei.

Sen Suomen nuorison, joka pitää arvossa ja tahtoo puolustaa sellaisia siveellisiä arvoja, joilla meidän kansamme keskuudessa ikivanhoista ajoista lähtien on ollut niin keskeinen sija: Isänmaata, uskontoa ja kotia, sen Suomen nuorison pyhäksi tehtäväksi on annettu valvoa, etteivät maassamme enää milloinkaan saa hävittävät voimat tehdä työtään. Isänmaallisen nuorison on muistettava, että rajan toisella puolen on joka hetki toiminnassa bolshevistinen uhka, joka tahtoo levittää koko maailmaan hävitystä ja kuolemaa, voidakseen sitten savuaville raunioille rakentaa oman punaisen valtansa. Kuinka lähellä vaaraa onkaan Suomi!

Mutta kyllin usein emme voi toistaa: tässä etuvartiotehtävässään ei Suomelle riitä, että osa sen kansasta valvoo ja vartioi. On saatava koko kansa valvomaan ja vartioimaan. Sekin osa kansaamme, joka vielä kulkee marxilaisen vihaopin lumoissa, on saatava ymmärtämään, että tämä maa on senkin Isänmaa, maa jolta sillä on oikeus saada leipänsä ja toimeentulonsa, mutta jonka puolesta myöskin sen on seistävä vaaraa vastaan.

Meille kaikille on täysin selvää, että tehtävä ei

Oskari Laitisen Perill.

Kello- kulta- ja silmälasiliike.
Mikkeli, Maaherrank. 22. Puh. 195.

Liikkeemme on jo 38 vuotta toiminut menestyksellisesti Mikkelissä, joka osoittaa sen saavuttaneen yleisen luottamuksen kelloja, kulta- ja hopeaesineitä sekä silmälaseja hankittaessa.

suinkaan ole helppo. Kuinka voitaisiin rakentaa hetkessä sitä, minkä vuosikymmenien aikana muut ovat repineet. Ja onkin selvää, ettei kaikkia niitä, jotka marxilainen myrkynkylvö on saastuttanut, voida ehkä milloinkaan enää voittaa Isänmaan asialle. Mutta yksi voidaan tehdä: nuoriso voidaan kokonaisuutena koota Isänmaan asian puolelle. Kysymys on vain siitä, millä puolella on enemmän innostusta asiaan ja uhrautuvaa mieltä. Kysymys on siitä, kumman ote taistelussa on voimakkaampi, punaisen myyräntyönkö, vai valoa pelkäämättömän isänmaallisen herätystyön. Me kaikki uskomme viimemainitun voittoon. Me uskomme niin, koska luotamme sen taistelumielen ehdottomaan voimaan, mitä tällä hetkellä luodaan lähinnä Sinimusta-järjestössä. Me uskomme siihen, koska tiedämme jokaisen sinimustan ymmärtävän sen edesvastuullisen tehtävän, mikä hänelle on annettu suoritettavaksi. On saatava luoduksi sulku, joka ei ikinä murru. Koko kansamme nuoriso on koottava Isänmaan yhteiseen rakennustyöhön.

Sentähden ei saa olla olemassa mitään jaoitusta Suomen nuorison eri osain välillä. SM-nuorison tehtävänä on ensimmäisenä ojentaa käsi. SM-nuorison tehtävänä on hävittää myöskin työläisnuorison keskuudesta ne harhaluulot ja väärät käsitykset, mitä siellä punainen kiihoitus jatkuvasti pitää yllä. Sen tehtävänä on koota rinta rinnan yhteiseen työhön kaikki, katsomatta siihen, tekevätkö he ruumiillista tai henkistä työtä. Ainoastaan siinä tapauksessa, että nykyinen nuoriso kerran seisoo yksimielisenä vaaroja vastassa, voi kansamme kestää koettelemuksen silloinkin, kun kaakosta uhkaava punainen myrsky aikoo temmata pyörteeseensä kalliin isäimme maan.

A. S—aa.

Kansallispuku — sinimustatyttöjen puku.

Äskeisessä Helsingin Sinimustien kerhoillassa NNKY:n talossa olivat useat tytöt pukeutuneet kansallispukuihin. Silloin pälkähti päähän ajatus: nyt, kun meidät on kielletty käyttämästä taistelupukujamme, niin voisivat ainakin tytöt entistä enemmän pukeutua kansallispukuihin. (Vaikka eipä senvuoksi, etteivätkö niidenkin mallit olisi lainattuja, mistä vastustajat puseroitamme syyttävät). Kansallista ja isänmaallista asiaa ajaville naisille mielestäni kansallispuku erikoisen hyvin sopii juhlapuvuksi kaikenlaisiin tilaisuuksiin. Ja miksei arkipuvuksikin. Ja sopisi se loppujen lopuksi miehillekin. Mutta selvähän on, jos nyt miehet yhtäkkiä alkaisivat käydä kansallispuvuissa, niin kyllä siihen voitaisiin varmaan puserolakiakin sovittaa. Naisten pukujen suhteen se tuskin kävisi päinsä — se on jo niin kauan ja yleisesti ollut käytännössä.

Miksi täytyy välttämättä seurata viimeisiä ja pariisilaisia muotihullutuksia? Kansallispuvut ovat kotoistuneita, niissä on kotoisen perinteen arvokas tuntu. Ja siksi se sopii useimmille naisille paljon paremmin kuin kaikenlaiset pariisilaiset hemput ja hepenet.

Harras toivoni on aina ollut, että naismaailmamme yhä enemmän alkaisi käyttää kansallispukuja. Ajatelkaa, mikä suuren, kansallisen juhlan leima olisi ollut Kalevalan 100-vuotispäivällä, jos sinä päivänä kaikki naiset olisivat olleet puettuina kansallispukuihin ensimmäisestä viimeiseen asti! Se olisi ollut juhlan näköistä heti ensi silmäyksellä!

Siis sinimustatytöt! Kansallispuku käytäntöön! Sillä voi näyttää isänmaallista mieltään. Ei se tätä pääkaupunkiakaan pahenna, vaikka taannoin eräs tapaintuomari sanoi kansallispukua sopimattomaksi kaupungin katukuvaan. Muuten: olisi hauska nähdä alkaisiko eduskuntamme tuumia kansallispuvun kieltolakia, jos kansallispuku alkaisi tulla yleiseksi sinimustien naisten puvuksi. Ja kun rakas taistelupukumme kerran vapautuu pannastaan, niin se jäisi sotisovaksi, mutta kansallispuku olisi muuna juhla- ja olopukuna.

Otto Al'-Antila.

J.K. Äskettäin eräs lihavahko rouva sanoi »ei kiitos; miltä minäkin nyt näyttäisin kansallispuvussa?» En silloin löytänyt sanoja suuhuni, mutta nyt ne tulevat: luuleeko hän todellakin, että pariisilainen hame, joka kireänä pinkottaa hänen pyöreitten muotojensa verhona, jotenkin peittää hänen lihavuuttaan? Harhakuvitelma! Hänkin olisi varmasti hauskemman näköinen kansallispuvussa.

Sama.

»Kirves on pantu kansamme olemassaolon puun juurelle, eikä siitä väisty, eikä sen iskuja voi torjua mikään mahti maailmassa kuin itsestään tietoinen, valveutunut Suomen kansa.»

Johannes Linnankoski.

Viipurin SM:n lausuntakuoro.

Lausuntakuoro — taisteluyksikkö.

»Kuorolausunta SM:n piirissä on ennen kaikkea taistelujulistus, joka jättää lähtemättömän vaikutuksen kuulijoihin. Sinimusta N:o 5.»

»— kuorolausunta oikein ohjattuna on erinomainen ohjelmanumero ja sen agitatoorinen merkitys huomiota ansaitseva. Sos.dem. puoluetoimikunnan kustantamasta kirjasta Työväen juhlat.»

Kaksi vastakkaista maailmankatsomusta edustavaa henkilöä on ylempänä olevissa lauseissa ilmaissut käsityksensä uuden taidemuodon, kuorolausunnan merkityksestä nykypäivien poliittisessa ja yhteiskunnallisessa kamppailussa. Ja yhtä vastakkaisia kuin heidän edustamansa elämänkäsitykset ovat, yhtä voimakkaan yksimielisesti he ovat vakuutettuja kuorolausunnan tehosta taisteluaseena.

Lausuntakuoron suuri vaikutusvoima kuulijoihin — ja miksei katsojiinkin — perustuu ennen muuta tämän taidelajin luonteeseen, sen toveruus- ja yhtenäisyyshenkeen vetoavaan ilmaisutapaan. Yleisön edessä seisoo joukko miehiä ja naisia, poikia ja tyttöjä, jotka sydän kuumana palaen kohottavat kätensä yhteiseen valaan, koroitttavat äänensä yhteiseen herätys- ja taisteluhuutoon. Innoittuneena tuntee kuulijakin olevansa yhtä tämän uskoa uhkuvan joukon kanssa. Hänen silmiinsä syttyy sama uskon tuli, hänen sielussaan liikkuvat samat yksilöä korkeammat ajatukset ja tunteet, joita kuoro hänen kuultavakseen esittää. Hän tuntee olevansa samaa tulta ja henkeä tuon säkenöivän lausujajoukon kanssa, henkisin sitein eroittamattomasti siihen liitetty.

Jos täten ymmärretään, mistä johtuu kuorolausunnan suuri merkitys taisteluaseena, tullaan myös huomaamaan, miksi nuorten sinimustien esiintyminen kuorolausujina on erikoisen tehoisaa ja valloittavaa. Tämä johtuu siitä, että juuri nuoret ja usein vain nuoret sydämet ovat kokonaisia, voivat eläytyä väkevämmin jonkun suuren kysymyksen tunnelmaan ja tämän eläytymisensä ehjästi tuoda esiin. Lausuntakuorojen ohjaajien on aina kiinnitettävä erikoinen huomio esiintyjien sisäiseen valmennukseen. Heidän on kyettävä sytyttämään esiintyjissä se korkea liekki, joka elävöittää runoilijan säkeen, joka saa kuolleet sanat puhumaan vakaumuksen ja uskon korkeata kieltä. Nuoruus on se ihmeitätekevä voima, joka on kaikkien lausuntakuoro-ohjaajien vakaisin tuki ja turva heidän työssään vaikuttavaa esitystä valmistettaessa.

Kuin itsetiedottomasti tajuten oman voimansa ovatkin nuoret sinimustat kautta maamme tahtoneet tuoda oman panoksensa isänmaalliseen herätystyöhön m.m. lausuntakuorojensa avulla. Tehty työ on useimmiten vielä kokeiluasteella olevaa, mutta sitkeillä ponnistuksilla on jo päästy kauniisiinkin tuloksiin ja saavutetut voitot velvoittavat yhä kiinteämpään ponnisteluun ja määrätietoisempaan harjoitteluun. Jo syntyneitä kuoroja on kaikin tavoin tuettava, järjestettävä esiintymistilaisuuksia ja pidet-

Marxilaista jumalankielteisyyttä vastaan.

Kristinuskolle vihamieliset juutalaiset ovat perustaneet marxilaisen opin kristinuskon hävittämiseksi ja maailmanvallankumouksen toimeenpanemiseksi. Meidän maassamme marxilaisuus on hyökännyt kansakoulujen uskonnonopetusta vastaan toistakymmentä vuotta sitten ja oppikoulujen uskonnonopetuksen kimppuun pari vuotta takaperin. Mutta kristikansan yhteinen ja yksimielinen rintama on lyönyt nämä antikristilliset hyökkäykset takaisin.

Jumalattomien kanssa ei saa Suomen kristillinen nuoriso koskaan tehdä minkäänlaista rauhaa. Taistelua marxilaista jumalankielteisyyttä vastaan on jokaisen oikean sinimustankin jatkettava, koska rauhan edellytyksiä ja ehtoja marxilaisuus ei tule koskaan täyttämään. Silti ei ole lupa vihata ihmisiä, vaan ainoastaan heidän vääriä ja jumalattomia aatteitaan ja oppejaan, joita sinimustienkin on vastustettava henkisin ja puhtain asein.

Marxilaisuus on opettanut maassamme jo vuosikymmeniä, että »uskonto on näytellyt osansa loppuun» ja että se on »unijuomaa» kansalle. Työväentaloilla, sanomalehdissä, työmailla ja eduskunnassa marxilaiset ovat vastustaneet uskontoa, vaatimalla kirkon ja valtion eroa, koulun ja kirkon eroa, siviiliavioliittoa, kirkosta eroamista, uskonnon julistamista yksityisasiaksi ja jumalanpilkan vapautta y.m. Tällainen antikristillinen juutalainen myrkky on tuotu Suomeen ulkomailta ja vuosikymmenien kuluessa sitä on valutettu rehellisen ja pohjaltaan uskonnollisen suomalaisen työmiehen sydämeen ja vereen.

Marxilainen vihan, koston ja kateuden kylvö tuotti v. 1918 kammottavan sadon: 10 pappia surmattiin, kymmeniä vangittiin ja kidutettiin, 82 pappilaa ryöstettiin, 10 pappilaa ja yhtä monta kirkkoa poltettiin, 55 kirkkoa törkeästi häpäistiin ja aineellista vahinkoa koitui Suomen seurakunnille yli 25 miljoonaa markkaa.

Kun kristinusko ja raamattu opettavat hyvää tahtoa, yksimielisyyttä ja sovintoa, niin marxilaisuus opettaa vihaa, luokkataistelua ja kostoa. Ja kun raamattu vaatii sydämen sisällistä uudistusta ensi sijassa, niin marxilaisuus vaatii pelkkää yhteiskunnan ulkonaista uudistusta. Rehellisen ja ahkeran työn, joka on ihmiselle siunaukseksi ja samalla Jumalan palvelemista, jumalaton marxilaisuus leimaa ihmisen kiroukseksi ja onnettomuudeksi. Ja kun kristinusko opettaa, että rauha Jumalan kanssa, sielun pelastus ja iankaikkinen elämä ovat ihmisen kalleimmat asiat, sanoo marxilaisuus, että kaiken yläpuolella on ruoka, juoma, vaatteet ja huvittelu.

Jokainen sinimusta on oppinut sen totuuden, että »Herran pelko on viisauden alku» ja että raamattu on ihmisen paras opettaja. Mutta marxilaisuus valehtelee, että Herran pelko on viisauden loppu ja että paras opettaja on järki. Hurskas isä ja äiti opettavat lapsilleen, että Jumalaa on yli kaiken rakastettava ja kunnioitettava, mutta marxilaisuus opettaa, että yli kaiken on kunnioitettava tiedettä. Raamattu sanoo, että esivalta on Jumalan asettama ja että sitä on toteltava kaikissa asioissa, jotka eivät ole Jumalan sanaa ja hyvää omaatuntoa vastaan; mutta marxilaisuus väittää, että rikkaat ihmiset ovat asettaneet esivallan sortamaan köyhiä, minkä takia köyhillä on oikeus kukistaa esivalta väkivaltaisella vallankumouksella ja paiskata rikkaat köyhälistön diktatuurin alle.

Marxilaisuus opettaa kunnioittamaan punaista verenväristä vallankumouslippua ja halveksimaan isänmaallista, kansallista siniristilippua, se opettaa

---

tävä huoli siitä, ettei toiminta pääse lamaantumaan, vaan että tulevaisuus on viitoitettu yhä uusilla voitoilla ja menestyksillä. Ja kaikkialla SmPo:issa, missä kuorotoiminta ei ole vielä päässyt edes alullekaan, on kiinnitettävä asiaan vakavaa huomiota. Sillä lausuntakuoro on voimakas taisteluyksikkö, sinimustahyökkäyksen tehokkaimpia.

Mutta kaikki ei ole vielä sillä tehty, että muodostetaan uusia kuoroja ja entisiä kehitetään. Tällä hetkellä kaivataan jotakin muutakin. Kuorot kaipaavat ohjelmistoa, oikeata lausuntakuoro-ohjelmistoa, joka on kirjoitettu silmälläpitäen niitä moninaisia vaikutuskeinoja, joita kuoro voi käyttää esityksessään apuna ja joka on kuorolausunnan erikoisluonnetta vastaavasti rakennetetu. Monet »tavallisetkin» runot voidaan tosin esittää kuorolausuntana. Mutta vasta silloin, kun kuoroilla on niiden keinoja ja tarpeita vastaava ohjelmisto, voivat ne antaa kaikkensa. Oikea kuorolausuntaohjelmisto kohottaa lausuntakuorojen taistelukelpoisuuden varmasti tasolle, jota ennakolta ei voi kyllin korkeaksi arvioida.

Ylös siis nuoret sinimustat runoniekat! Lausuntakuorot odottavat teidän apuanne. Sinimusta ohjelmisto sinimustille lausuntakuoroille! *I. U.*

Tänään ilmestynyt:

Mika Waltarin odotettu uutuus

AIOTKO KIRJAILIJAKSI?

Välttämätön jokaiselle vast'alkavalle kirjailijalle. Kaikkia kirjojen lukijoita kiinnostavat tekijän terävät leikkaukset kirjallisen elämämme kulissien takaa. Verrattoman hauska pakinamuoto. 32:—/45:—.

Jussi Sihvon jännittävä jääkärikirja

ETAPPIMIEHENÄ MERENHENGESSÄ.

Muistelmia jääkärien viennistä Saksaan ja aseiden tuonnista Suomeen 20 vuotta sitten. Täynnä jännittäviä seikkailuja Pohjanlahden ja Suomenlahden vesillä. 40:-/55:-.

Aarno Karimon jännitysromaani

KOHTALON KOLMAS HETKI.

Kun tämä romaani ilmestyi ensimmäisen kerran 10 vuotta sitten, mainitsivat sanomalehdet sitä **jännittävimmäksi kirjaksi mitä Suomessa on kirjoitettu.** Sen aiheena on tulevaisuuden sota maamme itärajalla 1967—68.
Tekijän kuvittama uusi, huokea painos, 382 siv. 25:-/35:-.

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

paljastamaan pään puna-armeijan marssille, mutta pitämään lakin päässä Maamme-laulua laulettaessa. Marxilainen katkismus käskee pitämään juutalaista huijaria Karl Marxia työläisen rakkaana isänä, mutta vihaamaan suomalaista porvaria.

Valistunut työväki on itsekin noussut kaikissa maissa jumalatonta marxilaista sosialidemokratiaa vastustamaan, kuten esim. Suomessa Kristillinen Työväenliike ja Vapaa Työväki. Marxilaisuuden kotimaassa Saksassa on Marxin kuvat, kirjat ja punaiset liput poltettu. Ja kun tämä työväen petkuttamisliike on Saksassa jo avannut työväen silmät ja se on siellä jo lopullisesti kaatunut, niin se on kaatuva aikanaan myös pohjoismaissa, jonne se viimeksi on tullut, se on kaatuva niinkuin sydämestään mädäntynyt puu.

Köyhälistön hätää ja kurjuutta on parempiosaisten autettava kristillissiveellisen maailmankatsomuksen pohjalla ja suomalaiskansallisessa hengessä, mutta ne köydet, jotka sitovat rehellistä suomalaista työmiestä juutalaishuijarien ulkomaalaisiin jumalattomiin ja petollisiin Internationaaleihin, ne köydet on lyötävä poikki.

Matti Jaakkola.

Hakkaa päälle!

Hakkaa päälle! Tämä huuto kaikui kolmesataa vuotta sitten Saksan suurilla sotatantereilla. Meidän esi-isämme, Suomen parhaat pojat, vuodattivat silloin vertaan puhtaan, jumalallisen totuuden puolesta. Hakkaa päälle! Huuto jyrähti ukkosen tavoin sadoista kurkuista ja jäi tuomiopasuunan peloittavana äänenä soimaan omia pyyteitään ajavien ruhtinaiden ja prelaattien korviin. Pohjan periltä tuli silloin voimakas, terve kansa, jonka sotahuuto valoi kauhua vihollisten mieliin, vihollisten, jotka olivat tottuneet kaikkialla viemään oppiaan eteenpäin kavaluudella ja ainaisilla petoksilla. Heitä vavahdutti nyt suomalaisten iskevä voima. Tinkimättömänä taisteluvaatimuksena kajahti tuo peloittava: »Hakkaa päälle!» Se vaati heitä puolustamaan aatteitaan. Se saattoi heidät ajattelemaan kaikkea sitä saastaa, mitä ihmisten ahneus ja voitonhimo olivat liittäneet raamatun puhtauteen. — Voitto seurasi hakkapeliittojen aseita, totuus voitti valheen ja puhtaus saastaisuuden.

Sinimusta! Sinä olet perinyt isiltäsi tämän opin, totuuden hengen, ja Sinä olet perinyt heiltä tämän kauniin maan, Isänmaasi. Molemmat ovat kalleinta, mitä ihminen voi saada, molemmista on maksettu tuhannet veriuhrit. Nyt on Sinun vuorosi!

Oletko ajatellut, että Sinun, juuri Sinun, on jätettävä tämä isien perintö eheänä ja rikastutettuna jälkipolville! Onko mieleesi koskaan tullut, että Sinäkin kirjoitat historiaa, jonka jokainen lehti luetaan tarkkaan. Sinun tekojasi arvostellaan, ja olet itse aiheuttanut ne siunaukset tai kiroukset, jotka haudallasi vuosisatoja kaikuvat!

Oletko milloinkaan ajatellut, että Sinun on kerran vastattava Luojasi edessä teoistasi, kuinka olet leiviskäsi käyttänyt? Voi Sinua, jos saat kuulla sanat: »Tämän maan olen sinulle antanut, mutta sinä olet muuttanut sen saastaisuuden pesäksi, maan, jota isäsi kuokalla ja auralla rakensivat, ja jota lahjaa he miekoin puolustivat!»

Sinimusta! — Kuule — isiesi veri huutaa Sinulle: »Poikani! Jatka sitä tietä, jolle olet astunut! Älä pysähdy itseesi, vaan vie totuuden ja puhtauden sanoma veljillesi, vie se mökistä mökkiin ja talosta taloon! Sinua vastustetaan, mutta älä väsy, vaan hakkaa päälle! Hakkaa päälle poikani! Yhdistä kansasi, niin perintömme säilyy tuleville polville!»

Sinimustaveli tai -sisko, ken lienetkin, muista, ettet ole maailmassa itsesi takia, vaan luotu palvelemaan maatasi ja kansaasi. Käy entistä kiivaammin työhösi. Taas on totuus voittava valheen, niinkuin ennen isiemme aikana. Muista myös isien neuvo! Hakkaa päälle!

Ahti Seppä.

Pienten asiain aika on ohi.

Nykyistä nuorisoa syytetään jos jostakin. Se on politikoivaa, koska sen mielipiteet eroavat yleisestä suunnasta; se on ymmärtämätöntä, koska se uskaltaa katsoa yli nykyisyyden pienten riitain tulevaisuuden suureen Suomeen. Nuoret ovat numerolaattoja, koska he tietävät, että yhden pitää olla joukosta johtajan, jos mieli voittaa.

Tämän nuorison ajatusmaailmaa hallitsee yksi voimakas aate: Suur-Suomi — tulevaisuuden Isänmaa. Se on koko sen toiminnan, taistelun ja pyrkimyksien liikkeelle paneva voima. Suur-Suomi on aurinko, jota kaikki muu planeettoina kiertää. Kansallisuus-, heimo- ja maanpuolustustyö ovat vain kivijalka sille isänmaanrakkaudelle, jolle kerran Suur-Suomi rakennetaan. Ja niinkuin kivijalasta riippuu koko rakennuksen lujuus, niin ei nuoriso tingi yhdessäkään näissä asioissa. Nuoriso on tullut kyllä kokemaan, että jokainen kivi tähän perustukseen on taistelulla ostettava.

Nuoriso julistaa uutta oppia aikamme sekasorron keskellä. Uuden opin tunnustajat on jo heitetty arkipäiväisyyden leijonain eteen. Sillä on jo omat marttyyrinsä ja sen opin julistajia naulataan poroporvarillisuuden ristille. Mutta päivä päivältä kasvaa kannattajien luku, sillä tämä oppi on puhdas itsekkyydestä ja sen suuruus on häikäisevä.

Sanotaan, että Suur-Suomi-ajattelu on suuruudenhulluutta. Mutta kuitenkin se on ainoa terve ilmiö sairaaloisen pienuudenhulluuden keskellä, joka kansaamme painaa vuossataisesta vieraan pellon kyntämisestä. Se on terveen rodun käsky kansalle, jota historia ei ole hukuttanut niinkuin useampia muita Euroopan kansoja.

Meidän kansallemme on muka vaarallista tällä tavoin ajatellakin. Mutta on naivia luulla, että meidän rauhanrakkaudestamme riippuu, joudummeko seuraavan maailmansodan jalkoihin vai emme. Me emme voi estää ukkospilveä kulkemasta ylitsemme. Me voimme vain varustaa talomme ukkosen johdattimilla.

Meitä varoitetaan näistä asioista edes puhumasta. Varsinkaan emme saisi hiiskua mitä Karjalassa ja Inkerissä tapahtuu, vaikka meillä Tarton rauhansopimuksen nojalla ei ole siihen ainoastaan oikeus, vaan myös velvollisuus. Me muka pahennamme sillä itsemme ja heimoveljiemme asemaa.

Niin lyhyt on ihmisen muisti, ettei se enää muista, milloin näin viimeksi varoitettiin ja melkeinpä samoista asioista. Eikö jääkäreitä julistettu seikkailijoiksi, suuruudenhulluiksi ja haihattelijoiksi. Eivätkö vanhat ja viisaat varoittaneet heitä, onneksemme turhaan. Eikö heidän toimintansa muka vain pahentanut asemaamme. Silloinkin nousivat auktoriteetit nuorisoa vastaan. Ja kuitenkin terveen nuorison vaisto oli oikeassa. Se ei ollut korkeaa viisautta; se oli uskoa ja uhrimieltä, jolle kohtalo osoitti portaan mistä kulkea.

Sanottaneen, että oli vain sattuma, että niin onnellisesti kävi. Niin ehkä olikin, mutta ilman jääkäreitä, ilman itsenäisyytemme tulemista valmistavaa toimintaa kotimaassa, olisi se sattuma tavannut valmistumattoman kansan, joka ei olisi kyennyt tilaisuuttaan hyväkseen käyttämään.

Vain terävänäköisimmät meistä voivat edeltäpäin aavistaa historian suunnan, mutta sen yksityiskohtia ei kykene kukaan meistä arvaamaan. Ne ovat ja pysyvät meille lyhytnäköisille sattumina, joiden varalle meidän on varauduttava, sillä ne eivät jää meitä odottamaan. Vapaussota oli juuri 1918 taisteltava, eikä siitä olisi tullut mitään, jos vasta silloin olisi ruvettu muokkaamaan mieliä ja kouluttamaan miehiä. »Hullujen» aavistukset ylättivät »viisaat» suutelemasta sortajan kättä. Mikä silloin näytti mahdottomalta, on nyt tunnustettu ainoaksi tieksi, joka vei elämään.

Suuri tulevaisuus on tärkeämpää kuin pieni nykyisyys. Mutta tulevaisuus rakennetaan nykyisyydessä. Meidän on varauduttava kaikkeen, sillä emme tiedä, mitä huominen päivä tuo tullessaan.

Katsokaa Eurooppaa! Maailman tapahtumat voivat viedä meidät milloin hyvänsä mukaansa. Ne voivat väläyttää eteemme häikäisevän suuria näköaloja, mutta ne voivat myös merkitä meille kuolemaa, jos olemme leiviskämme huonosti hoitaneet.

»Älkää sekaantuko liian suuriin asioihin», sanoi muuan vanha tuomari vuonna 1916 tulevalle jääkärille.

»Pienten asiain aika on ohi», vastasi nuorukainen.

Niin on nytkin.

Kyösti Laurila.

„Meidän on nälkä."

Käydään rajaa, Suomen ja Venäjän välistä, Karjalan heimon metsiin piirrettyä.

On lepoaika. Suomen miehet istuvat aterialla. On ruokaa, herkkua monenmoista: silliä leivällä, särvintä yltäkyllin. Venäjän puolelta on komennettu muuan Aunuksen mies töihin. Hänen silmänsä sattuvat katsomaan ruokapöytään. Outo nälkäisen kiilto loistaa niissä. Hän haparoi kädellään, seisoo tajuamatta, mitä tekee. Hänen huomaamattaan pujahtaa huuliltaan huokaus:

»Toljkko, toljkko, vai meill' on puhas nälgy!»

Seuraava päivä. Rajankävijät kokoontuvat työhönsä, mutta Aunuksen miestä ei enää tullut. — Eivät tienneet, miksi. Eivät tiedä tänäkään päivänä. . .

Karjalassa tapahtuu asioita, joita ei tapahdu Suomessa. . .

— — —

»Toljkko, toljkko, vai meill' on puhas nälgy!» Kuulkaa, sinimustat, siskot, veljet: heillä on *nälkä!* Kuulkaa, suomalaisiksi itseänne sanovat: heillä on puhdas nälkä! Sinulla on ehkä koti, sinulla on ehkä vanhemmat. Sinulla on *vapaus* elää ja rakastaa vapaata isiesi maata!

Kuuletko veljesi huudon? Kuuluuko se sinulle maailman huvien ja viettelysten pyörteeseen? Tuoko se vieläkään särösointua Suomen nuorison kevytmieliseen elämänrytmiin?

Kuule, hyvä sinimusta-veli! *Tanssitko* sinä leipää veljiesi nälkään? Vastaa, veli, rehellisesti: voitko sinä olla kylmä silloin, kun kuolemaantuomitut veljesi huutavat apua kirousten pistävä kruunu tuskaahikoilevilla kulmillaan?! Yhteiskunnan murjoma Suomen työmies odottaa, Vienan, Aunuksen, Inkerin kahlitut orjat odottavat apua. He rukoilevat apua avun antajalta, rukoilevat Suomen nuorisolle herätystä, että se *voisi* ja että se saisi olla heimonsa sirpaleiden tukena ja sille uutta päivää luomassa.

Sinimustat! Meillä on suuri kutsumus, mutta meillä on kaksi tietä. Toinen tie vie meidät maailman nautintoihin ja synnin himoihin. Toinen vie meidät uuteen elämään, vie uhrautumisen ja rakkauden polulle, johtaa meidät ulos itsestämme, elämään muille.

Tätä viimemainittua tietä, sinimustan tietä, *ei kuljeta omin voimin,* me olemme siihen liian heikot. Siihen saadaan voimia ylhäältä ja vain ylhäältä.

Se tie ei kulje kukkaskentillä. Se vie raskaisiin taisteluihin: ensin omaa itseämme, sitten kaikkea huonoa ja alhaista vastaan. Sitä tietä ovat ennen meitä sankarit kulkeneet. — Sinimusta, pyri sille tielle! Kahleisen Karjalan ja kyyneleisen Inkerinkin kirkastuvat kasvot meitä sinne saattavat.

T. L.

SM-usko.

Me uskomme määrään korkeaan,
me uskomme aamun koittoon.
Me synnyimme aatteesta taistelemaan
herätessämme torvien soittoon.
Vaikka vaarojen yö,
viha vastahan lyö,
sinimustien siitä ei taukoa työ,
musta armeija marssivi voittoon.

Vapautta ja uskoa julistaa
on käskymme nyt sekä vasta.
Yli aikojen Suomelle kunniaa
soi laulumme Pohjolasta.
Varma uskomme on;
tahto horjumaton
yli vaarojen kerran voittohon
vie taistosta hehkuvasta.

Vielä kerran laulua ihanaa,
syvät korvet kuohuen soittaa.
Ylös miehet kaikkenne uhratkaa,
jo Pohjolan kunnia koittaa!
Kuka estää voi!
Uusi laulu nyt soi!
Hätä kansamme meidät yhtehen toi
ja me tahdomme taistella, voittaa.

A. V. Perälä.

LANGEMARK.

Kirj. **ARNE SOMERSALO.**

(Jatkoa.)

Sodassa me elämme ja unohdamme nopeasti. Viisi vuorokautta on kulunut siitä kun palasin rintamalta ja ilmoittauduin esikuntapäällikölle, kertoen hänelle taistelusta metsikön 64 luona, ystävästäni ja hänen komppaniastaan, betonilinnakkeeseen kaatuneesta majurista ja hänen pataljoonansa tuhosta. Olin nähnyt väkevän mielenliikutuksen jo harmaantuneen upseerin kasvoilla, sillä siinä meni hänen läheinen sukulaisensa ja tämän pojassa vanhan suvun viimeinen vesa. Mahtava linna Itäpreussissa, jonka valokuvaa ystäväni oli minulle kerran näyttänyt, oli laajoine alusmaineen nyt ilman valtiasta. Muuan ikivanha aateliskilpi poistettaisiin ritarihuoneen seinältä — — —

Työnikin keskellä olin elänyt vielä päivän ja toisenkin keskellä järkyttävien elämysten muistoja, ja puhelinkeskustelujen aikana nousi silmien eteen yhtämittaa tuokiokuvia, jotka tärisyttivät sielua. Jylinä ilmassa ja ikkunalasien yhtämittainen tärinä ei päästänyt *unohtamaan*. Ja yöllä saatoin hypätä pystyyn sekä haparoida ympärilleni, kivääriä tavoitellen. Mutta sitten taistelun ukkonen sammui. Korva osasi jälleen erottaa tykinlaukaukset toisistaan ja se merkitsi flanderilaista lepopäivää. Uudet joukot olivat asemissa ja entisen etulinjan miehityksen rippeet koottu rintamantakaisiin lepoleireihin, — tylsäkatseisia, kaikesta muusta paitsi ruuasta välinpitämättömiä, kalpeita ja likaisia miehiä. Niistä, jotka rintamalle olivat jääneet, ei puhuttu. Heistä ei jaksettu puhua, sillä sydäntä kouristi jo heitä ajatellessakin. Kuinka moni toveri olikaan riemuiten kertonut vaimostaan ja lapsistaan, käyden sitten yhtäkkiä kuolemanvakavaksi. Huoli, raskas huoli heidän tulevaisuudestaan oli vuorena painanut lukemattomia isiä, kun ajatus kaatumisen mahdollisuudesta välähti aivoihin. Ja miten usein me sitä itseksemme pohdimmekaan, pinnalta kylminä, mutta jäytävä tuli rinnassa — — —

Mutta jo muutamassa päivässä oli tuo kaikki ohi. Uudet miehet täyttivät jälleen komppaniat ja elämä jatkui, vetäen unohduksen säälivän verhon viimeisenkin järkyttävän taistelukohtauksen yli.

Metsikkö 64 oli lujasti englantilaisten käsissä ja sinne saarroksiin jääneet joukot jo pyyhitty luetteloista.

Viidennen vuorokauden iltana alkoi taistelun jymy taas paisua. Meillä oli puutetta kaikesta mitä rintama tarvitsi, miehistä tykkeihin, niiden ammuksiin ja kuljetusvälineihin saakka. Sodan Molok oli niellyt sen mitä me tulivyöhykkeeseen lähetimme, ja uupuneena, ilman yölepoa työskenteli esikunta kuumeisessa kiireessä vaarallisten rintama-aukkojen tukkimiseksi. Miltei syömättäkin istuin jo kolmatta vuorokautta puhelimeni ääressä, joka otti vastaan ja

lähetti kokonaisia vuoria sanomia ja tiedoituksia. Unenhorroksissa ja raukeana tein työtäni täysin koneellisesti, yrittäen turhaan keskittää ajatuksiani kohtalokkaitten virheiden välttämiseksi. En kääntänyt päätänikään lähettien tullessa ja mennessä.

Terve!

Se ääni sai käteni irtautumaan puhelimesta. Ponnahdin pystyyn ja käännähdin ympäri kuin pistettynä.

Ovella seisoi kalpea haamu kuin suoraan manalasta nousten. Revitty univormu riippui kapeilta hartioilta ja vasemmasta kyljestä johti leveä juova hyytynyttä, tummaa verta yli takinliepeitten alas housuihin, jotka olivat kauttaaltaan veren peitossa. Mutta teräskypärän reunan alta loisti valkeista kasvoista kaksi suurta ja säihkyvää silmää, jotka eivät olleet kummituksen, vaan — *ystäväni!*

— *Mistä?* Sanat takertuivat kurkkuuni kun syöksähdin häntä kohti varmistautuakseni siitä, etten nukkunut.

Hän hymyili kuin kuollut, mutta ojensi minulle kapean, lämpimän käden.

— *Ruumiitten keskeltä!*

Seis, mies! Ei sanaakaan ennenkuin olemme asunnossani! Hoitakoon hiisi minun puhelimeni.

Vielä minusta tuntui mahdottomalta jo ajatuskin, että ystäväni todella oli elossa. Mutta neljännestunnin kuluttua, kun väkevä punaviini oli jälleen nostanut värin hänen poskilleen, sain kuulla satumaisen kertomuksen, joka taaskin todisti, että taistelussa ei milloinkaan saa menettää uskoa onneen ja alistua ilmeisesti vääjäämättömäänkin kohtaloon.

Jo toisen vuorokauden iltana olivat nuoren luutnantin johtama komppania, kaksi muuta komppaniaa ja avuksi rientänyt pataljoona olleet auttamattomasti saarroksissa. Yön aikana tuhoutui kaksi kolmannesta tykki- ja konekivääritulleen, ja kun englantilaisten viimeinen hyökkäys aamulla alkoi, kohtasi se vain mitättömän vastarinnan. Mikä oli elossa, antautui, paitsi oikean siiven muutamaa ryhmää, jotka kaatuivat viimeiseen mieheen. Käsikähmässä sai ystäväni pistimen syvälle vasempaan kylkeensä ja menetti tajunsa. Muutaman tunnin kuluttua hän heräsi ruumiskasan alle hautautuneena. Vihollisen sanitäärit kokosivat haavoittuneita, mutta ystäväni tekeytyi kuolleeksi. Ruumiiden alla maaten hän liikahtamatta koko päivän salaa tähysteli englantilaisten toimia. Vielä seuraavan yön ja päivänkin täytyi hänen jäseniään liikuttamatta pysytellä kasassa, inhoittavien rottien vilistessä joka puolella. Kolmantena yönä siirtyi englantilaisten rintama 400 metriä eteenpäin ja hän lähti ryömimään heidän linjansa läpi. Mutta aukkoa löytämättä täytyi hänen aamulla jälleen piiloutua ruumiskasaan välittömästi etulinjan takana ja viettää siinä kolmannen päivän. Vielä seuraavakaan yö ei tuonut pelastusta, ja neljäskin päivä kului kätkössä kaatuneen puun alla. Vasta viidentenä yönä, saksalaisen vastahyökkäyksen kiinnittäessä englantilaisten huomion puoleensa hänen onnistui ryömiä keksimäänsä ja puolittain hajonnutta yhdyshautaa pitkin rintaman läpi ja omiensa puolelle. Siellä hän uupumuksesta jälleen menetti tajunsa ja makasi tuntikausia kuolleeksi luultuna. Vasta kylmän puistatukset ruumiissa ilmoittivat lopuksi hänen viereensä heittäytyneelle saksalaiselle, ettei henki vielä ollut paennut.

Elämän tahto oli voittanut ja Flanderin lieju menettänyt varman saaliinsa.

Mutta seuraavana päivänä kiinnitettiin kenttäsairaalassa I luokan rautaristi sakarinuorukaisen rintaan.

Hänen isänsä risti!

(Loppu.)

K. Kurko:

Tiedusteluretkellä Kronstadt'issa.

Oli pimeä, sateinen yö Suomen rannikolla syksyllä 1919 pienen inkeriläisen vapaaehtoisen joukon valmistautuessa vaaralliselle tiedustelu- ja hävitysretkelle. Äänettömästi siirrettiin veneeseen kolme neliskulmaista puulaatikkoa, jotka vanhaan sadetakkiin kiedottuina asetettiin aluksen peräpuolelle. Varovasti työnnettiin vene vaahtoavaan mereen. Siihen nousi kaksi rosvon näköistä miestä, puristettuaan ensin rannalle jäävän ukon kättä jäähyväisiksi. Toinen tiedustelijoista, luutnantti N. kertoo jänniittävästä ja vaiherikkaasta retkestä seuraavaa:

Vaateriepuihin kiedotut airot eivät päästäneet vähäisintäkään ääntä, ja pieni aluksemme solui varjona merelle, jonka kuohuvaa pintaa peitti synkkä pimeys. Pohjatuulen puhaltaessa sujui matka nopeasti päämääräämme Kronstadt'ia kohti, minne arvelimme joutuvamme myöhään aamuyöllä. Sadekuurot pieksivät ilkeästi risaisia vaatteitamme, mutta kastumisesta emme välittäneet, olimmepa päinvastoin varsin iloisia tietäessämme bolshevikkivartijoiden tällaisella koiranilmalla pysyttelevän mieluimmin kasarmeissaan.

Vähää ennen keskiyötä kuulimme koneiden jyskettä lännestä ja tuokion kuluttua eroitimme pitkän, tumman aluksen, nähtävästi vartiopalvelusta suorittavan englantilaisen torpeedoveneen, kiitävän ohitsemme. Minkäänlaisia valoja ei laivalla ollut näkyvissä, vaan tuntui se liikuskelevan yhtä salaperäisesti kuin meidänkin pieni purtemme. Laivan jälkeensä jättämät mahtavat aallot heittelivät venettämme pitkän aikaa pähkinänkuoren tavoin ja saimme pelätä sen uppoavan sisään tulvivista vesisuihkuista. Toverini ansiosta — hän oli entinen kalastaja — onnistuimme kuitenkin pitämään veneemme tasapainossa.

Klo ½2 sivuutimme Kronstadt'ia suojaavan ulommaisen saarilinnakkeen sen itäpuolelta ja suuntasimme matkamme noin 2 km. päässä sijaitsevaa patteria kohti. Linnoitusta suojelee pohjoispuolelta ketju saaripattereita (patterit 1, 2, 3, 4, 5 ja 6). Päätimme pujahtaa kahden ensin mainitun patterin välistä, sillä tietojemme mukaan oli se ainoa turvallinen kulkureitti. Kalliosaaret näyttivät aivan pimeiltä ja me uskalsimme soutaa aivan lähelle patteria n:o 2, josta emme kuulleet ääntäkään. Myrsky oli niin kiihtynyt, että vartioveneistä ei ollut pienintäkään vaaraa. »Eivät ryssät tällaisessa ilmassa uskalla merelle lähteä», päätteli toverini, pistäen mahtavan tupakkimällin suuhunsa. Minäkin olisin mielelläni tupakoinut, mutta tulta en rohjennut ottaa ja niin pistin ensi kertaa elämässäni murentamani savukkeenpätkät suuhuni, missä ne tuntuivat pahasti kirveltävän.

Olimme klo 3 saapuneet vajaan kilometrin päähän pääsaaresta, kun ryssän valonheittäjä äkkiä alkoi valaista merta. Ihmeeksemme ei valojuova kuitenkaan saapunut kohdallemme, vaan liikkui luoteeseen, pysähtyen lopuksi yhteen pisteeseen. Parin minuutin kuluttua näimme linnoituksesta pari tulenleiskausta ja melkein samalla kuulimme jyrähdyksiä ammusten kiitäessä ulvoen merelle. Varmaankin olivat ryssät huomanneet englantilaisen torpeedoveneen tai ampuivat tunnettuun tapaansa itseään rohkaistakseen ja näyttääkseen olevansa hereillä.

Klo 4 kolahti veneemme keula rantaan, mutta aivan hiljaa. Kuulostelimme hetken, koettaen samalla katsella ympäristöämme, jonka toverini heti tunsi sovituksi kohtauspaikaksi. Kuljetettuamme räjähdyslaatikot suojaiseen koloon, upotimme veneemme lähelle rantaa siten, että voisimme sen sopivalla hetkellä jälleen löytää. Sen jälkeen istuuduimme erään pensaan varjoon odottelemaan vastaanottajiamme. Kun tunnin verran varrottuamme ei ketään kuulunut, päätimme mennä suoraan ystäviemme asuntoon, joka sijaitsi noin 200 metrin päässä rannasta. Laatikot jätimme rannalle suojaisaan koloon hyvin peitettyinä.

Asteltuamme vähän matkaa tuli vastaamme ryssän matruusi, joka — ilmeisesti luullen meitä sotilaiksi — huusi: »Kyllä on helvetin paha ilma», johon me vastasimme myöntäen ja kiiruhtaen askeleitamme erosimme epämiellyttävästä »toverista».

Kronstadt'issa asui v. 1919 noin 3500 sivili-ihmistä, suurimmaksi osaksi telakan työläisiä ja naisia. Muutamat entiset upseerit piileskelivät myös satamaalueella puettuina kurjiin toppahousupukuihin, jotta heitä ei olisi epäilty porvareiksi. Eräässä vanhassa kivirakennuksessa eleli pari tuttavaamme, inkeriläisiä molemmat. »Luotettavina» kansalaisina olivat

bolshevikit jättäneet toverukset eloon, ja he saivat liikuskella mielensä mukaan koko saarialueella. Aikaisemmin sovitun suunnitelman mukaan tuli meidän luovuttaa räjähdysainelaatikkomme näille kahdelle inkeriläiselle, joiden piti sopivassa tilaisuudessa tuhota »Pereputjen 12». Tämä voimakas patteri oli alituisena vaarana Yhinmäen linnoitukselle, jonka eteläpuolella etenevän rykmenttimme arveltiin pian uudelleen valtaavan.

Koputimme suljetulle ikkunanluukulle, saamatta hetkeen mitään vastausta. Uusiintuneista koputuksista avautui viimein ovi ja sen aukossa näimme toisen tovereistamme, mutta minkälaisessa asussa. Pään ja käsivarsien ympärille oli kiedottu harsokangasta todistaen miehen olevan haavoitetun. Tuntiessaan meidät päästi isäntämme heikon huudahduksen ja viittasi nopeasti seuraamaan itseään. Varovasti, kompastellen epätasaiseen kivilattiaan, kuljimme suureen kynttilän valaisemaan huoneeseen, jossa makasi useita ihmisiä. »Meikäläisiä ovat», sanoi isäntämme kuiskaten, huomatessaan epäilevät silmäyksemme. Istuuduttuamme huoneen nurkkaan levitetyille oljille ja sytytettyämme savukkeet alkoi »haavoittunut» mies puhua.

»Pari päivää sitten käväistessäni Pietarissa, tapasin aivan sattumalta erään talonpoikaisperheen kotikylästäni. Punaiset olivat polttaneet heidän talonsa ja ajaneet asukkaat kaupunkiin, jossa he saivat kärsiä mitä suurinta puutetta. Päätin toimittaa perheen Suomen puolelle, mutta suoraan Pietarista ei se käynyt päinsä, sillä bolshevikit vartioivat rajaa entistä tarkemmin. Mieleeni juolahti tuuma. Sidoin ruumiini ympärille sideharsoa, niin että kaikki luulivat minun haavoittuneen rintamalla. Haavoittuneen on helppo saada matkustuslupaa omaisilleen ja vaikeuksitta hankinkin yhteisen passin koko seurueelle. Toivon teidän kuljettavan perheen Suomeen, jos mahdollista jo ensi yönä.»

Perheeseen kuului äiti, isä ja kaksi 8—10-vuotiasta poikaa, joista varsinkin viimeksi mainitut näyttivät perin iloisilta kuullessaan suunnitellusta Suomen matkasta. »Saanko minä nähdä oikeita suomalaisia sotamiehiäkin?», kysäisi nuorempi veljeksistä silmät loistaen. Vakuutin hänen saavan nähdä kokonaisen rykmentin ja saavan Suomessa monta kookasta voileipää, jota herkkua ei punaisten ihannevaltakunnassa saanut juuri rahallakaan.

Inkeriläiset toverimme eivät olleet odottaneet meitä vielä, varsinkin kun myrsky oli niin kovin ankara. »Yksikään bolshevikkimoottori ei lähtenyt eilen merelle, pelkäsivät hukkuvansa». Päättelimme, ettei ryssistä koskaan kehity oikein päteviä merimiehiä. Inkeriläisten levitettyä olkia permannolle paneuduimme nukkumaan ja heräsimme vasta illalla isännän kantaessa eteemme höyryävät teekupit. Pidettyämme neuvottelun päätimme vielä samana iltana lähteä paluumatkalle ja ottaa pakolaisperheen mukaamme. Kronstadt'issa on liian vaarallista oleskella, vaikka se onkin sekasortoisessa tilassa. Molempien inkeriläisten toveriemme tehtäväksi jätimme patterin tuhoamisen.

Klo 8 illalla, myrskyn raivotessa edelleen ja sateen piestessä linnoituksen rikkinäisiä ikkunaruutuja, hiivimme rantaan. Tunnin kuluttua keikkui veneemme jo aalloilla valmiina kotimatkalle. Pyysimme inkeriläistä perhettä nousemaan viipymättä alukseemme, mutta äiti ei uskaltanut tulla mukaan. Pojat puolestaan tahtoivat heti päästä lähtemään ja vanhempiensa vastaväitteistä huolimatta kiipesivät veneeseen. Pitkän keskustelun jälkeen sovittiin, että pojat tulisivat mukanamme vanhempien seuratessa myöhemmin toisten tovereittemme mukana paremmalla säällä. Salavihkaa inkeriläinen isäntämme pisti käteeni käärön, joka sisälsi arvokkaita tietoja punaisten voimista Inkerinmaalla ja Kronstadt'issa. Nopeat jäähyväiset ja veneemme alkoi pitkän vaelluksensa. Ankarasti ponnistellen aallonharjalta toiselle saavuimme patteri n:o 2:n lähelle. Toinen pojista osoitti äkkiä erästä lähellämme erottuvaa mustaa esinettä kuiskaten: »Tuossa on varmaan vartiovene».

Kovasti säpsähtäen tartuin mauseriini, mutta pian huomasin aseen tarpeettomaksi. Ryssän vene oli tyhjä ja seisoi ankkurissa aivan lähellä rantaa. Päätimme tehdä ryssälle pienen kepposen. Lähestyimme venettä, joka oli varsin iso, moottorilla varustettu. Toverini onnistui saamaan kiinni ankkuriköydestä. Muutamissa minuuteissa oli köysi katkaistu. Vene lähti ajelehtimaan länteenpäin aavalle merelle englantilaisten saaliiksi.

Aivan näännyksissä saavuimme klo 8 aamulla Suomen rannalle ja voin sen sanoa rehellisesti, että en ole koskaan tuntenut itseäni sen tyytyväisemmäksi kuin silloin tuntiessani kovan kamaran jalkojeni alla. Ja pojat sitten. Aivan suunniltaan riemusta tanssivat he uuden Isänmaansa rannalla. »Huomenna saan nähdä sotamiehiä», sanoi nuorempi poika. Varmasti, vastasin liikutettuna ja suljin pienen heimolaiseni syliini. Tehtävä oli toimitettu.

Eino V. Hiltunen:

Rotanpesä.

Rotanpesä. Vähän oudonlainen paikannimeksi. Ja nuoremmalle polvelle varmaan aivan tuntematon paikka maassamme. Ei nimi esiinny maantiedossa eikä kartoilla.

Mutta niille valkoisen armeijan joukoille, jotka tunkeutuivat Viipuriin Papulan kautta, on paikka tuttu. Rotanpesän ohi kävi kulku kaupunkiin. Siinä puolimatkan paikkeilla Häyryn hovista Viipuriin kyyhöttää — tai ainakin silloin kyyhötti — kaksi torppapahaista maantien oikealla puolen. Niiden alapuolella virtaa pienoinen puro. Ylempi torppa on metsän laidassa, alempi aukeamalla pienten pellontilkkareiden keskellä. Nämä ovat Rotanpesän torppia.

Valkoisten edetessä Viipuria kohden olivat asujat niistä poistuneet. Nyt ne saivat uudet, oudot asukkaat. Ylempään torppaan majoittui toisen jääkäriprikaatin komentaja eversti von Coler esikuntineen, kun taas alemman, likempänä puroa olevan otti käyttöönsä jääkäritykistöprikaatin komentaja majuri Malmberg ja hänen esikuntansa. Isot eivät tilat olleet tässä alemmassa torpassa jos ei ylemmässäkään, joka sentään punaiseksi maalattuna näytti hiukan upeammalta. Ensin oli eteinen, josta vasemmalle aukeni ovi pienoiseen pirttiin. Torppaa oli asunut räätäli. Työnsä äärestä hän nähtävästi oli lähtenyt, sillä pirtin pöydällä oli vielä puolivalmiita pukukappaleita, kankaan palasia, saksia, mittanauhoja ja muita räätälin työkaluja. Ja pöydän vieressä ompelukone, liedellä räätälin silitysrautoja. Nyt tuli tuvasta taistelulähettien majapaikka.

Eteisestä oikealle mentiin pienen pieneen kamariin. Siitä tuli komentajan ja hänen esikuntapäällikkönsä asunto. Kun tämä esikuntapäällikkö — nykyinen ilmavoimien komentaja — on tavallista kookkaampaa kasvua, sai hän varoa otsaansa ovissa kulkiessaan, ettei kolauttaisi sitä kuhmuille ovien yläkamanaan. Ja ei se sänkykään liene hänen mitoillaan ollut tehty. Mutta eipähän niinä vuorokausina nukkuminen ollutkaan pääasia.

Ja sitten siinä porstuan perällä oli vielä kylmä konttori, jossa oli pesupunkka. Siitä tuli oivallinen kirjoituskoneen alusta. Sen ääreen tuvasta siirrettiin pieni jakkara. Tähän konttoriin majoittui esikunnan vääpeli ja yksi aliupseeri, joka käytteli kirjoituskonetta.

Punikit olivat ottaneet tavakseen pitää Rotanpesää kaksi kertaa päivässä tykkitulen alaisena. Kello yhdeksän aamulla he lähettivät aamutervehdyksensä ja kello kaksi päivällä tulivat toiset terveiset. Kun sitten eräänä aamuna tykistön esikunnan miesten ollessa aamupesulla puron rannalla vihollisen kranaatti haavoitti kolmea näistä vaikeasti, heräsi kysymys »terveellisemmän» asuinpaikan valitsemisesta. Eversti von Colerin esikunta muutti pois. Majuri Malmberg sensijaan ilmoitti, ettei tästä muuteta ennenkuin Viipuriin. Niinkuin ei muutettukaan.

Vapaussodan historiassa on Rotanpesä kuitenkin mainittu toisessa yhteydessä. Huhtikuun 26 päivänä otti näet Rotanpesän länsipuolella olevassa metsässä eversti von Coler vastaan punaisten lähettämät kolme neuvottelijaa, jotka valkoisten lippujen turvin tulivat pyytämään aselepoa. Neuvottelijain johtajana oli nykyisen punaisen Karjalan päämies Gylling. He pyysivät kuuden tunnin aselepoa, jonka aikana ryhdyttäisiin rauhanneuvotteluihin. Millainen tästä aselevosta olisi tullut, se selviää siitä, kun ev. von Coler kysyi, että miksi patterinne paraikaa ampuvat, vaikka olette luvanneet olla ampumatta nyt käytävien neuvottelujen aikana. Tähän ilmoitti Gylling, etteivät joukot tottele. Ampua napistavat vain kirjallisesta kiellosta huolimatta. Gylling tiedusteli, että kohdeltaisiinko heitä Haagin konferenssin määräysten mukaisesti, jos he antautuisivat. Eversti von Coler vaati kuitenkin ehdotonta antautumista. »Muussa tapauksessa ratkaisevat tykit». Antautumisen merkiksi oli punaisten kohotettava valkoiset liput määrättyihin paikkoihin kaupungissa.

Lopuksi kysyi Gylling: »Saammeko mennä?», johon eversti von Coler vastasi myöntäen.

Valkoisia lippuja ei kuitenkaan kohonnut ilmoille. Ja seuraavana päivänä punaisten johtajat »pakkasivat kapsäkkinsä» ja poistuivat laivoilla jättäen tottelemattomat joukkonsa yksin jatkamaan toivotonta taistelua. Ja muutaman päivän perästä tykit sitten ratkaisivat näiden ja kaupungin kohtalon.

Rotanpesän torpat jäivät jälleen tyhjinä kyyhöttämään siihen maantien varteen.

RAKAS MAA.

VELJET JA SISARET,
RAKASTAN KAIKKIA TEITÄ,
ÄITIHÄN SAMA
KASVATTI KAIKKIA MEITÄ.

IHANA ÄITI,
HUOMAATKO RAKKAUTEMME:
TUSKAS JA RIEMUS
OTAMME OMAKSEMME.

SILMIES SINEN,
KUKA SEN HYLJÄTÄ VOISI.
KEN SINUT KIELTÄIS
ITSENSÄ KIELTÄJÄ OISI.

LAPSI VAIN KEHNO
ÄITINSÄ HYLKÄÄ TÄÄLLÄ.
ÄITINSÄ KUTOMA
NUTTU KARKURIN PÄÄLLÄ.

HÄPEÄ ON SE,
TAHRA IHMISEN MUSTA.
VOI SUA, MAA,
VOI SYDÄMES AHDISTUSTA.

VELJET JA SISARET,
TÄSSÄ NYT LUVATKAAMME:
ÄITIÄ KAUNISTA,
MAATAMME, HOIVATKAAMME.

SANAMME KAUNIIT,
NEUVOMAT ÄITIMME HUULTEN,
TYHJÄT NE OISI
VIERAAN KORVIEN KUULTEN.

MUTTA, OI ÄITI,
ISÄNMAA KAUNIS JA PYHÄ,
SINULLE SOITTAA
LAULUMME PALVOVA YHÄ.

PUOLESTA SILMÄIS,
PUOLESTA RAKKAUTESI
NOUSEMME KAIKIN,
ÄITI, SUN SUOJAKSESI.

OIVA PALOHEIMO.

RATSUMIES HARTIKKA.

Kirjoittanut MARTTI SANTAVUORI.

(Jatkoa.)

Kypäräpäinen saksalainen syyti suustaan niin kauheita uhkauksia ja laatusanoja, että ne saivat de la Gardien tarttumaan säiläänsä.

»Murha, te sanotte! Kenties tahdotte vielä väittää, että me olemme pelkuruudesta tulleet tänne kahteen mieheen. Kautta kunniani, minä en edes tunne tätä herraa, jonka läsnäolo on ollut minulle yhtä kiusallinen kuin Teillekin. Mutta jos te epäilette minua pelkuruudesta, niin siitä saatte!»

Parin asemiehen sytyttämä tervasoihtu syttyi samassa palamaan ja valaisi tapahtumapaikan kirkkaaksi, juuri kun raivostunut de la Gardie lyödä sutaisi käsineellään poskelle kypäräpäistä saksalaista. Toinen puoli miehen päätä karahti tulipunaiseksi kivusta ja kiukusta. Se oli taisteluhaaste. Saksalaisten miekat lensivät tupestaan. Soihdun valossa he olivat nähneet Hartikan kasvot ja joku heistä huudahti:

»Katsokaa, tuo toinen on mestari Klaun säilänkiilloittaja! Onko jollekin vielä epäselvää, mitä lappalaisparooni on hänellä tehnyt!»

Viisi miestä oli rynnännyt de la Gardieta kohden paljastetuin miekoin. Kysymättä maanmiehensä suostumusta, tuntien veren vetoa häntä kohtaan sekä hänen urheutensa lumoamana Hartikka paljasti myös miekkansa ja asettui hänen rinnalleen. Yksi saksalainen jäi pitelemään soihtua, kaksi muuta paljasti edellisten lisäksi raskaat ratsuväenmiekkansa, niin että Hartikalla ja de la Gardiella oli nyt kaiken kaikkiaan seitsemän miestä vastassaan.

Hartikka sai ensi kertaa mitellä miekkaa oikeassa taistelussa. Hän voi pian sanomattomaksi ylpeydekseen todeta, että opettajan sanat eivät suinkaan olleet olleet turhia. Tuskin oli ensimmäinen saksalainen suin päin syöksynyt hänen kimppuunsa, kun hänen salamannopea säilänsä upposi hyökkääjän varomattomasti paljastettuun rintaan. Raskaasti ähkäisten mies tuupertui tantereeseen. Tämä kaikki oli tapahtunut niin nopeasti, että de la Gardie ja hänen vastustajansa olivat tuskin vielä päässeet taistelun alkuun. Hartikka ymmärsi, että tässä oli toimittava nopeasti, jos mieli päästä ratkaisuun ennenkuin odottamattomia seikkoja ennätti tapahtua. Niinpä hän arvelematta kääntyi seuraavaa vastustajaa vastaan. Mies, joka tuskin vielä oli ennättänyt tointua hämmästyksestään toverinsa kohtalon nähtyään, tunsi tuon hitonmoisen säilän äkkiä uppoavan kylkeensä ja heitti henkensä yhtä äänettömästi kuin äskeinen saksalainen.

»Blitz Donnerwetter!» sadatti kypäräpäinen. Huomattava hermostuneisuus oli vallannut saksalaiset. Kolmas mies, jonka Hartikka oli saanut vastaansa, sujahutti rohkeasti hänen kylkeään kohden piston, joka oli vähällä osua maaliinsa. Mutta Hartikka väisti vikkelästi, luisti hurjalla syöksyllä eteenpäin ja puristi vastustajansa miekan kylkensä ja käsivartensa väliin. Ja täten tultuaan aivan vastustajaansa kiinni hän sutaisi huikean iskun soihdunkantajaa kohden. Säilän kärki tapasi soihtua pitelevän käden, ote heltisi ja hervoton käsi pudotti soihdun maahan. Ketterästi Hartikka syöksyi taaksepäin ja irtautui vastustajastaan. Kolme toinen toistaan seuraavaa salamannopeaa pistoa teki lopun ensin miehen hermoista ja sitten hänen hengestään.

Tuo mieshän oli aivan peijakkaanmoinen! Mikään ei voinut enää pidättää saksalaisia. He pöt-

kivät käpälämäkeen jättäen hengästyneet suomalaiset kentän herroiksi.

»Te olette suurenmoinen miekkamies, herra maanmieheni», sanoi de la Gardie ihaillen. »Minä olen nähnyt monta hyvää miekankäyttäjää, mutta en vielä ainoatakaan, jota voisin verrata teihin. Te tiedätte jo nimeni, sallikaa minun tutustua teihin, sillä kautta kunniani olen pitävä nimeänne suuressa arvossa, huolimatta siitä, olipa se aatelinen vai ei.»

He lähtivät kävelemään poispäin arvellen, että saksalaiset pian palaisivat suuremman osaston kanssa. Hartikka kertoi maanmiehelleen lyhyesti, kuka hän oli ja miten hän oli joutunut miekkasille ritari von Mauerbruchin kanssa. De la Gardie kuunteli häntä kertaakaan keskeyttämättä ja sanoi sitten:

»Nyt me menemme minun asuntooni. Minä luulen, että hyvät neuvot ovat tarpeen. Hänen armonsa herttua on täällä huomenna, ja hän ei pidä lainkaan kaksintaisteluista. Minä pärjään tämän jutun joten kuten, niin kiusallinen kuin se onkin. Mutta pelkäänpä pahoin, että Teidän asemanne virolaisena on toinen. Herttualla ei ole mitään aihetta ärsyttää ylpeitä tallinnalaisia puolustamalla Teitä, koska kaikeksi onnettomuudeksi olette tullut päästäneeksi hengiltä Tallinnan vaikutusvaltaisimman ylimyksen pojan. Tulkaa luokseni nyt heti, saattamatta kasvatusisäänne välikäteen. Häntä ei uhkaa vaara missään tapauksessa, ei ainakaan silloin, jos te pysytte poissa hänen lähettyviltään, ja niinollen on parempi, ettei hän tiedä Teistä mitään. Meidän täytyy päästä pian perille, eikä meitä saa nähdä yhdessä, muuten perii helkutti niin minut kuin Teidätkin!»

Hartikka myönsi itsekseen, että de la Gardie oli oikeassa. Hän ei tahtonut paeta, mutta hän tiesi toisaalta, että jutun tultua julkiseksi hänellä oli alhaissäätyisenä miehenä hyvin vähän takeita oikeudenmukaisesta kohtelusta. Hän ei varmastikaan voisi välttää hirsipuuta, eikä häntä terveenä miehenä lainkaan haluttanut tehdä tuttavuutta tuon kaulanvenyttäjän kanssa. Sitäpaitsi hän oli omasta puolestaan velvollinen auttamaan de la Gardieta. Niinpä hän siis kohteliaasti kiitti maanmiestään ja noudatti hänen kutsuaan. He kulkivat vaieten ja puolijuoksua, de la Gardie edellä kiihkeästi pohtien jotakin — mitä, ei liene vaikea arvata.

De la Gardien perässä harppoen Hartikka saapui suureen, synkännäköiseen taloon, jonka pihalla liikkui hevosia pitteleviä palvelijoita ja tallirenkejä. Pari soihtua valaisi pihamaata, joka muuten jäi muurien takia hämäräksi. Useat heidän tapaamansa miehet kumarsivat syvään de la Gardien kulkiessa ohitse ja kiiruhtivat antamaan tietä tuolle komearyhtiselle, reippaalle ylimykselle.

»Menemme suoraan minun huoneeseeni», de la Gardie kuiskasi ja kutsui luokseen erään palvelijan. »Tahdon puhutella hovimestaria», hän sanoi, ja palvelija katosi kunnioittavasti kumarrettuaan.

Jaakko-herra osoitti Hartikalle tuolia heidän saavuttuaan vihdoin perille. Hartikka istuutui, tuntien olonsa hieman oudoksi tässä talossa, joka kuhisi vieraita ja jossa kuuli niin monta kieltä puhuttavan. Hänen mielenkiintoansa herätti kuitenkin se, että paljon käytettiin hänen äidinkieltään, jota hän ei tosin itsekään oikein virheettömästi osannut. Hänen ääntämiseensä oli jo ehtinyt tarttua virolainen sävy. Hän istuutui odottaen, minkä ehdotuksen Jaakko-herra oli tekevä, sillä Hartikalle itselleen oli nyt aivan yhdentekevää mihin ryhtyisi. Yksi asia kuitenkin oli varmaa: hänen täytyi, mitä pikemmin sitä parempi, jättää Tallinna.

»Onko hänen ylhäisyytensä kreivi Gyllenhjelm nyt kaupungissa?» kysyi Jaakko-herra sisään astuvalta hovimestarilta.

»Kyllä on. Hän on juuri palannut raatihuoneelta ja on kotonaan valmistelemassa. . .»

»Niin, minä tiedän. Herttua tulee siis huomenaamulla. Minun täytyy tavata kreivi heti, niin että laitattakaa kuntoon vierailupukuni. Tiedättekö muuten, milloin Puotilan herran ratsulipullista odotetaan kaupunkiin?»

»Kyllä, arvoisa herra, heidän pitäisi saapua aamunkoitteessa ja joka tapauksessa ennen herttuan tuloa.»

»Hyvä on, saatte mennä», Jaakko-herra virkkoi hovimestarille ja jäi sitten tuumivasti katselemaan Hartikkaa. Tämä arvasi hänen miettivän, mihinkä nyt olisi ryhdyttävä suomalaisen uskalikon pelastamiseksi hirsipuusta.

VII Luku.

Pinteessä.

Hartikalla ei ollut aavistusta siitä, mihin ryhdyttäisiin. Hän ei tuntenut Tallinnassa ketään sellaista henkilöä, joka voisi häntä puolustaa von Mauerbruchia vastaan, eikä hänellä ollut myöskään mahdollisuuksia ajanmittaan elää täällä tuntemattomana. Hänet löydettäisiin piankin ja toisaalta oli varmaa, että von Mauerbruchin ainoan pojan surmaaminen

oli teko, joka herättäisi riittävästi huomiota. Isä ei jättäisi tilaisuutta käyttämättä saadakseen syyllisen hirsipuuhun. Kaksintaistelusta ei kukaan puhuisi, sillä eihän Hartikka säätynsä puolesta voinut päästä kaksintaisteluun ritarin kanssa. De la Gardie jäi myöskin ilkeään tilanteeseen, sillä hänen oli hankala selittää Hartikan läsnäolo taistelupaikalla. De la Gardie teki niinmuodoin liiankin hyvin auttaessaan häntä pulasta, ja vaikka Hartikka ei lainkaan tuntenut häntä, hän tiesi kuitenkin, että de la Gardien suku oli Suomen vaikutusvaltaisimpia. Jos kukaan, niin Jaakko-herra voi häntä auttaa.

»Te olette nyt pinteessä, kunnioitettava ystäväni», aloitti Jaakko-herra». Minä autan Teitä mielelläni, sillä Te ette ole tehnyt mitään muuta kuin mitä jokainen kelpo ritari olisi tehnyt Teidän sijassanne. Sallikaa minun sanoa, että käytöksenne miellyttää minua suuresti ja että olen pitävä kunniana, jos saan tarjota Teille apuani.»

Hartikka kumarsi kohteliaasti ja vastasi parhaansa mukaan sellaisin lausein kuin mestari Klaus oli opettanut häntä aatelismiesten seurassa käyttämään. »Toivon vain, arvoisa herra», hän lopetti, »että ette saata itseänne välikäteen minun vuokseni. Teitä voidaan syyttää. . .»

»Osaatteko ratsastaa?» de la Gardie keskeytti olkapäitään kohauttaen.

»Minun pitäisi osata, sillä olen saanut mestari Klaulta ratsastuksen opetusta usean vuoden ajan. Olen myös kouluttanut hevosia, muun muassa parooni von Lauensteinin hevosen. . .»

»Luxuksenko?» innostui de la Gardie.

»Aivan niin, Teidän armonne tuntee siis sen hevosen?»

»Tuntisinko minä Luxuksen, minä, joka maksaisin siitä puolet elämääni. Tekö olette sen kouluttaja! Suokaa anteeksi, että kysymykseni siinä tapauksessa on ollut naurettava, mutta enhän voinut tietää. . .»

Jaakko-herra hymyili ystävällisesti. Hän oli vasta kaksikymmenvuotias ja hyvin solakka mies, mutta hän tavoitteli liikkeissään ja äänessään jotakin aikamiesmäistä, jonka rinnalla hänen nuoruutensa tuntui huvittavalta.

»Siis ensiluokkainen ratsastaja ja miekkamies, no, eipä luulisi olevan vaikeuksia sijoittaa teitä jonnekin, edellytettynä, että miekkanne on käytettävissä hänen ylhäisyytensä herttuan ja Isänmaamme palvelukseen.»

»Luonnollisesti. Olen jo kauan odottanut tilaisuutta päästäkseni armeijaan.»

»Hm, tässä on pari pientä pulmaa kylläkin. Minun on hieman vaikea saada teille sellaista paikkaa, mitä kykynne edellyttäisivät. . .»

»Niin, minä en ole aatelismies», vastasi Hartikka hymyillen, sillä hän arvasi, missä vaikeus piili. »Minä tahtoisinkin tulla ratsumieheksi muiden ratsumiesten joukkoon, niinkuin isäni ja kasvatusisäni ovat olleet. Tahtoisin palvella tavallisena ryttärinä, ja — olosuhteet huomioonottaen — eihän ole muuta mahdollisuuttakaan.»

»Kiitos, hyvä herra, silloin teette tehtäväni minulle paljon helpommaksi. Ottaisin Teidät omiin joukkoihini, mutta kun minua ja ympäristöäni ymmärrettävästikin pidetään silmällä, lienee viisainta ensin tehdä toisin. Minä vain epäilen, ettei ratsumiehenä olo onnistu Teiltä niinkään hyvin kuin luulette. Teidän ulkomuotonne, kielenkäyttönne, puhtaat kätenne, miekkailu- ja ratsastustaitonne, joka ylittää upseerienkin taidon, tekevät sen, että Teitä pidetään valepukuisena aatelismiehenä. Te ette voi mitenkään olla herättämättä huomiota tavallisten ratsumiesten joukossa. Mutta nythän onkin kysymys ensikäden toimenpiteistä. Ehkä piankin keksin tilaisuuden saada Teidät esimerkiksi Narvaan, ja heti kun sota on alkanut, on kaikki vaara ohitse.»

Jaakko de la Gardien palvelija saapui tuoden hänen vaatteensa. De la Gardie ryhtyi Hartikan läsnäolosta huolimatta vaihtamaan pukua, pyytäen anteeksi, että oli pakotettu näin tekemään. Hän ei tahtonut päästää Hartikkaa hetkeksikään näkyvistään.

(Jatkuu.)

Juhla punapistinten välkkeessä.

Valkeni helluntai siellä, missä »Venäjä on Suomesta länteen». Kevättuuli purjehti suonevojen yli, puro porisi vaaran katveessa ja korpi soi säveltään — sitä vuossataista, joka Kalevan kantelolle oli salon sanelemaa Suomen satua siroitellut. Juhla, kevään suuri sunnuntai, oli tullut.

Kylätsasonnan kellon kumu kulki penikulmaista korpitaivaltaan. Oli Hengen helluntai. Työ oli tauonnut, sunnuntairauha alkanut. Kolkahteli, kalkahteli, korven kutsuva kello. . .

Mutta siitä läheltä viilsi saloa maahanhakattu metsätön viiru. — Hirveä tuo viiva! Synkkä on sen nimen kaiku: *Raja!* Raja vapauden ja orjuuden välillä, raja, jonka toisella puolella on elämä, toisella orjan kuolema, joka silpoo Suomen sydäntä, katkoo Kalevan heimon juurta. Raja, joka kertoo Suur-Suomen murhenäytelmää Pähkinäsaaresta Stolbovan tietä Tarttoon.

Punapistinten vihlova välke tuota Karjalan ja Inkerin heimojen haavaa vartioi. Puna-armeijan Internationaalin voimalla salpaa se Suomen suvun valtimon lyöntejä — mutta tuo valtimo on lyönyt sittenkin, surun, surman alla. Verta vuotaen, kärsimystään kantaen on raatanut Vienan, Aunuksen, Inkerin kahlittu heimo. . .

Niin, Suomessa oli helluntai — mutta Karjalassa pakkotyö. Jonkun kilometrin päässä rajalta, pikku järven takana kalahtelivat työkalut. Kevät oli kolhoositaloudellekin kiireen aikaa. — Kivääreiäkin tarvittiin taas enemmän, kun oli »lahtarien» juhla parhaillaan.

Raja sulkee tien, mutta ei kaikelta. Kevätilman virinässä aaltoilivat tuon rukoushuoneen kellon kumahdukset järven tuolle puolelle.

Siellä kuokki aunukselainen vanhus vaimoineen peltoa. Ei ollut lupa kättä lepuuttaa. Mutta tuulen tuoman kellon kuminan väkevä voima valtasi heidät: he muistelivat lapsuuttaan, muistivat nuoruuttaan.

Tuttu oli tuo kellojen sanoma, sehän oli viestiä sielujen suuresta helluntaista. Isät olivat sitä ensiksi kertoneet. Se kertoi hengen vapaudesta. . . vapaus?!. . .

Nyt kumpuili tuo sanoma Suomesta. He tunsivat: Herra sen lähetti! — Ja kuin vaistomaisesti tekivät vanhukset ristinmerkin, ja äänetön rukous kohosi korkeuksiin: »Hengelläs' herätä, Herra, nuoriso Suomen. . . suista synnin teiltä. . . pois poluilta petollisilta. . . Herra, suo heimollen vuotettu huomen. . . aamu Vienalle kohota. . . kaunis päivä Aunukselle. . .!» —

Kivääripistin leiskahti ilmassa, karkea kirous ja kivääripera jymäys pellon mukulakiveen keskeytti vanhusten hartauden: »Työhön, senkin kirotut kulakit!» —

Oli Suomessa helluntai, Karjalassa orjuus ja pakkotyö. Suomalaiset ikihongat rajan kummallakin puolen katselivat sitä. . .

T. M. Laine.

Kirjallisuutta.

Aarno Karimo. *Kohtalon kolmas hetki.* Söderström.

Tämä »jännittävin Suomessa kirjoitettu kirja», jossa tunnettu vapaustaistelija, upseeri ja taiteilija omalaatuisella jäyhällä tavallaan kertoo Suomen ja ryssän välisestä tulevasta sodasta, kuuluu jokaisen sinimustan kirjastoon. Karimo puhuu »asiat halki», vilauttelee lukijalle tilanteita, joihin voimme joutua tulevassa kamppailussa, ja voitokas loppu, jossa suomalainen armeija puhdistaa pelin Nevajoen kaupungin seutuvilla, antaa meidän aavistaa mahdollisuuksia, joita meillä olisi yksimielisenä, kuriin alistuvana, isänmaataan rakastavana kansana. Toinen painos juuri ilmestynyt.

Jussi Sihvo. *Etappijääkärinä meren hengessä.* Söderström.

Routavuosien aikaista etappityötä selostavaan kirjallisuuteen tulee tässä erinomainen lisä. Kun on lukenut K. A. Vegeliuksen Aseveljet ja Routaa ja Rautaa, ja niissä jo tutustunut etappiteihin ja niiden hoitajiin, tuntee Sihvon kirjaa lukiessaan liikkuvansa tutulla alueella. Sihvo, joka ennen Jääkäripataljoonaan menoaan oli purjehtinut m.m. koululaiva »Clenardissa», oli merimiehenä itseoikeutettu miestä kysyvään Pohjanlahden merietappiin. Monil tuleva jääkäri, pommari ja pakolainen ylitti Merenkurkun »Lola»- ja »Merrimac»-nimisissä moottoriveneissä, joita Sihvo työnään kuljetti. Ehtipä siinä sivussa olemaan aselaiva »Equityäkin» vastaanottamassa. Ja kirjan loppuosassa saamme tutustua kolmikon v. Hertzen—Bonsdorff —Sihvon ja parin kökarilaisen kalastajanuorukaisen suorittamaan moottorivenematkaan Kökarista Turun saariston ulkoreunasta Hiidenmaalle, matkaan, jota miehemme etupäässä huonosti asennetun moottorin lakkoilemisen takia tekivät taivahan tuulten kuljettamina kaksi viikkoa Itämerellä ajelehtien, mutta sallimuksen ohjaamina, sisukkaaasti tuhoa vastaan taistellen lopulta päättyivät täsmälleen määräpaikkaansa. — Kirjan luettuaan toteaa vain, että niihin aikoihin olivat »laivat puusta, miehet raudasta». Nykyisinä viheliäisinä aikoina on ainutlaatuinen elämys saada käteensä tällainen kirja. Sihvo tarjoaa tässä valkoiselle nuorisolle sataprosenttista luettavaa.

Zane Grey. *Satumaan Lilja.* Söderström.

Kirja on tunnetun amerikkalaisen seikkailukirjailijan parhaita. Kuuluu WSOY:n 10 mk:n kirjasarjaan.

T.

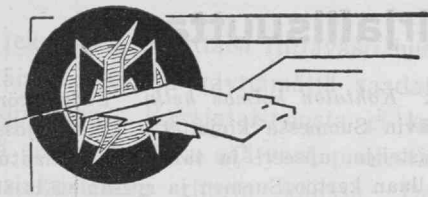

Järjestötoiminta

Keskusjohto, Helsinki, Mikonkatu 15. A. Puh. 20 306. Auki 11—13.

SM RAAHE.

Po:n kerho- ja valailta oli 16. 3. -35. Tilaisuus aloitettiin laulamalla »Karjalan jääkärien marssi». SmPj Toivo A s i k a i n e n puhui mielenkiintoisesti eri aatteiden välisestä taistelusta. Puheen loputtua kajahti Atenalaisten laulu», jonka jälkeen Ao II:n kuoro esitti kaunista kuorolaulua.

Väliajan jälkeen laulettiin »Sinimustain marssi», jota seurasi pastori R. N i i n i s e n valapuhe. Sydämiin käyvällä tavalla hän esitti ihmisen oman, pahan lihan ja Jumalan välistä taistelua, joka juuri meissä sinimustissakin on voimakasta. Puheen jälkeen otti SmPj A s i k a i n e n vastaan 13 alokkaan valan, jonka jälkeen hän muutamin sanoin tähdensi heidän juuri antamaansa kalliin valan merkitystä.

Lopuksi laulettiin »Jumala ompi linnamme» ja hajaannuttiin, uutta intoa ja voimaa, uutta uskoa ja taistelutahtoa rinnoissamme.

Prj.

SM KOKEMÄKI.

Sinimustien kerhotilaisuus oli 13. 3. Kinossa. Ohjelmassa oli Pj S a r a m o n ja Rj K u u s i n a i s e n puheet, luentaa, laulua sekä keskustelukysymys aiheesta: Sinimusta-aatteen levittäminen paikkakunnallamme. Paikallisosastoon päätettiin perustaa veljeslehti, orkesteri sekä laulu- ja lausuntakuorot.

17. 3. oli juhlatilaisuus Kinossa. Sinimustin värein koristettuun saliin kerääntyi n. 70-lukuinen yleisö. Ohjelmassa oli Kokemäen Sk:n torvisoittokunnan soittoesityksiä, Prj H. A l a - N a a t u n tervehdyspuhe, Rj. A. D. L a m m i s e n esittämä Ahon lastu: Valtiollinen itsemurha», Pj Erkki S a r a m o n Sinimusta-järjestön syntyä ja päämääriä koskettelevа puhe, sekä IKL:n paikallisjohtajan P. O i t t i s e n kiintoisa puhe Karjala- ja Suur-Suomi-kysymyksistä. Tilaisuus päätettiin torvien säestyksellä laulettuun Maamme-lauluun.

Prj.

SM SALO.

Po:mme on tällä kevätkaudella kiinnittänyt päähuomionsa jäsenten kouluuttamiseen. Luentoja on ollut 2—3 kertaa viikossa ja aivan äskettäin on liittynyt sinimustiin riveihimme joukko henkeen ja vereen saakka vannoutuneita nuoria.

11. 3. 35. pidettiin kerhoilta. Aluksi laulettiin »Luo lippujen», jonka jälkeen SmPrj Erkki A. E s k o l a piti esitelmän Balilla-järjestöstä. Luettiin muutamia kirjoituksia Sinimustasta sekä Po:n lehti N:o 2. Rj Kaarlo H e l l e puhui maanpuolustusasiasta ja lopuksi lauloimme »Kuullos pyhä vala».

SmPrj.

SM MIKKELI.

Toimintamme, joka tähän saakka on ollut vain hiljaista sisäistä työtä jäsentemme keskuudessa, alkaa nyt suuntautua myöskin ulospäin. Tässä tarkoituksessa olemme suunnitelleet hyökkäysretkiä lähipaikkakunnille. Ensimmäisen sellaisen teemme 7. 4. -35 Otavan Röppääseen ja seuraavan jo viikon päästä edellisestä Kangasniemelle. Näiden tilaisuuksien ohjelman suorittavat omat sinimustamme. Pj S e p p ä puhuu, sinimustat esittävät lausuntaa ja välillä kajauttelee laulukuoromme reippaita taistelulauluja. IKL:n Pj. H. S i n i v a l t a on myös lupautunut puhumaan, Täten voivat paikkakuntalaiset tutustua aatteisiimme ja päämääriimme.

Lauluharjoituksia olemme pitäneet kaksi kertaa viikossa Ps Samuli R ä i h ä n johdolla.

Sunnuntaina 31. 3. -35 järjestimme IKL:n Kerholle ohjelmallisen illanvieton. Tilaisuuteen oli kutsuttu sinimustain vanhempia, opettajia y.m. Onhan toiminnallemme välttämätöntä, että saamme kannatusta ja mielenkiintoa myös vanhemman väen taholta.

Iloisin ja toivehikkain mielin kuljemme kevättä kohti ja uskomme, että niinkuin tämä vuodenaika voittaa ympärillämme talven vallan, niin on myös Isänmaamme kevät, sinimusta-nuoriso, voittava!

Prj.

SM IISALMI.

Ao II järjesti kerhoillan maaliskuun 20 p:nä kaikille sinimustille. Samassa tilaisuudessa vannoutui 9 sm-alokasta Isänmaalle. Alkusoiton esitti sm Aune U o t i n e n. Seurasi SmAj M. H u t t u s e n tervehdyssanat, jonka jälkeen laulettiin yhteisesti »Luo lippujen». Sm Sointu R i i p i n e n lausui »Säkeitä Isänmaalle». SmPj Saku K o r h o n e n luki Pj:n päiväkäskyn n:o 2, jonka jälkeen Pj otti vastaan valan, pitäen samalla velvoittavan puheen. Väliajan jälkeen laulettiin yhteisesti »Suora kurssissaan». SmRj Ulla P o u s s a puhui aiheesta: »Miten saamme poistetuksi sen kuilun, joka vallitsee n.s. porvarillisen ja työläisnuorison välillä». Ohjelmassa oli vielä kertomus, kuorolausuntaa, sm Sointu Riipisen innostava puhe. Tilaisuus päättyi yhteisesti lauletuun »Kytösavuun. .»

Prj.

SM VARKAUS.

Maaliskuun 17 p:nä olivat Varkauden Sinimustat retkellä potkukelkoilla n. 5 km:n päässä Varkaudesta sijaitsevalla Osmajoen sillalla. Prj kuvaili tuon entisen rajajoen rannalla nykyistä Rajajokea, jonka rannat, samoinkuin Osmajoenkin, ovat suomalaisten asuttamia.

Se muistakaamme, samoinkuin ne sanat, jotka lauloimme Inkerin vapaudesta. *Prj.*

Kouvolan Kirjakauppa

Kouvola
Puh. 39 ja 43

KULTASEPÄNLIIKE
M. HOLOPAINEN

MIKKELI
Maaherrankatu 26. Puh. 164

KIRJAKAUPPA
TOINI STRENGIN SEURAAJA
MIKKELI
Puhelin 118

Paikkakunnan vanhin ja suurin kirjakauppa

Naisten Pukimo

Mikkeli, Hallituskatu 7
Puh. 626

SUOSITELLAAN

Myy edullisesti kaikkia alaankuuluvia tavaroita

Naisten hattujen erikoisliike on Mikkelissä

Uusi Hattuliike
Porrassalmenkatu 27

U. VÄISÄNEN
Parturi & kampaamo
MIKKELI, Porrassalmenkatu 21. Puh. 315
Suositellaan!

Mikkelin Uusi Kemikalikauppa
Porrassalmenk. 16
Puhel. 591

Suosittelemme

B. NURMES
Paperikauppa
MIKKELI, Savilahdenk. 7
Puhelin 566
Paperi- ja Koulutarvikkeita.

PEKKA TURUNEN
Mikkeli - Puhelin 193
Herkku-, Hedelmä ja Siirtomaatavarainkauppa
Kristalli-, Lasi- ja Porsliiniosasto

A. Valjakan Kukkakauppa
Mikkeli, Porrassalmenk. 25
Puhel. 399
Suositellaan

Kahvila 'Arabia'
Helsinki. Mikonkatu 15.
Puh. 24800
Suositellaan!

JUKKA KUUSISTO
suomalainen
Taidevalokuvaamo
HELSINGISSÄ
Unionink. 45. Puh. 22173

K. RÄIHÄN
Paperikauppa ja Kirjansitomo
Mikkeli

SINIMUSTAT!

Suosikaa ilmoittajiamme!

Temppelik.15 A
K Loimaranta

Sinimustien kevätjuhla

Heimolan juhlasalissa huhtikuun 8 päivänä kello 20.

Tilaisuudessa puhuvat: **Elias Simojoki — K. R. Kares — Reino Ala-Kulju — Sakari Vapaasalo — Erkki Ervast**

Laivaston soittokunta soittaa.

Juhlan järjestää Sinimustien Keskusjohto.

Sisäänp. Smk. 10:- ja 5:-. Lippuja ennakolta Sinimustan toimistosta, Ala-Karhusta ja sinimustilta.

OY. KULTALA AB.
HELSINKI
Fredrikinkatu 23. Puhel. 32283.

Erikoisvalmisteet seurojen merkit.

SANOMALEHTI „UUSIMAA"
PORVOO, RUNEBERGINK. 33
PUH. TOIMITUS 274, KONTT. 127

Uudenmaan vanhin suomenkielinen maaseutulehti. Edullinen ilmoitusväline.

UUSIMAAN KIRJAPAINO
PORVOO, RUNEBERGINK. 33.
PUHEL. 127

Suorittaa kaikkea alaan kuuluvaa työtä huokealla.

Sinimustien kauppa!

I K L:n

karhumerkkisten ja sinimustien tavaroitten jokapäiväisellä käytöllä levitämme aatetta! Tulitikkuja, savukkeita, kahvia 12 mk. 1/4 kg. ja 9 mk. 1/4 kg., lyijykyniä, kynänvarsia, olkaimia, nenäliinoja, laulukirjoja y. m.

IKL:n Kauppa Oy. Mikonkatu 15 A. Puhelin 20 306, 26 404.

MYYNTIKIOSKI: Keskuskatu 7 (Mustassa Karhussa.)

Hinta 2:—

Porvoo 1935, Oy. Uusimaan Kirjapaino.